

د اسلام غزوات اوسرايا

احد جنگ

ابوظهير

يوېشتمه برخه

ژباړه: څوک دی چې داتوره له خپل حق سره يوځای واخلي؟

ددې سعادت ترلاسه کولو لپاره گڼ لاسونه جگ شول، لیکن رسول الله (ﷺ) خپل مبارک لاس ونيو، ابو دجانه (رضي الله عنه) ولاړ شو، عرض يې وکړ: یا رسول الله! ددې تورې حق څه دی؟ رسول الله (ﷺ) وفرمايل: ددې حق دا دی چې پرې دخداي (ﷻ) د بنمنان ترهغه ووژل شي څو هغوی خلمي.

دا روايت په مسند احمد او صحيح مسلم کې د حضرت انس (رضي الله عنه) نه او په معجم طبراني کې له قتاده بن نعمان (رضي الله عنه) او په مسند بزار کې له حضرت زبير (رضي الله عنه) څخه روايت شوی دی.

"حافظ ابو بشر لابی" دا حديث په "کتاب الکنى" کې له حضرت زبير (رضي الله عنه) روايت کړی دی.

علامه زرقاني رحمه الله وايي: قريشو سره احد ته راغلو ميرمنو کې د "خناس بنت مالک" او له "عمره بنت علقمه" پرته نورې ټولې په اسلام مشرف او په اسلام وفات شوي دي.

قريشو دخپل لښکر په "ميمنه" خالد بن وليد" په "ميسره" عکرمه بن ابي جهل" په "سپرو صفوان بن اميه" په "غشو" ويشتونکو عمرو بن العاص" په بل روايت: "عبد الله بن ربيعه" وگومارل، چې وروسته دا پنځه واړه اميران په اسلام مشرف شول (رضي الله عنهم).

احد کې مجاهدينو ته درسول الله (ﷺ) وينا: د مجاهدينو صفونه جوړ شول، رسول الله (ﷺ) لاس کې يوه توره ونيوه او وي وفرمايل:

مَنْ يَأْخُذْ هَذَا السِّيفَ بِحَقِّهِ

د جنگ پیل! او د قریشي مبارزینو، یووژل:

په دې کې چې رسول الله (ﷺ) وفرمایل:

قریشو له لوري، ترنورو لومړی میدان ته "ابو عامر" ووت هغه د جاهلیت په زمانه کې داوس قبیلې سرادرو، د زهد له وجې خلکو راهب باله، کله چې مدینې منورې ته د اسلام وړانګې ننوتې، دهغه خبرنو سترګو یې د لیدو تاب رانه وړ، او له مدینې څخه مکې ته وتښتیده، په دې وجه رسول الله (ﷺ) ورته دراهب په ځای د فاسق نوم غوره کړ.

همدې فاسق مکه کې قریش در رسول الله (ﷺ) مقابلې ته آماده کړل، او دا حد جنگ ته خپله هم دهغوئ سره یوځای راغی، او په دې باورو، چې داوس قبیلې خلک کله ما وویني هغوئ به د محمد (ﷺ) څخه جلا او ماسره به ملګري شي.

لومړی مبارز:

په دې وجه هغه (ابو عامر) په احد کې تر ټولو لومړی میدان ته راغی او چیغه یې وکړه:

یا معشر الاوس انا ابو عامر.

داوس ډلې! زه ابو عامر یم

په اوس قبیلې دي دخداي رحمتونډهوي هغوئ ورته وویل:

لا أنعم الله بک عیناً یا فاسق

ددې تورې بل حق دا دی چې په دې هیڅ مسلمان ونه وژل شي او له هیڅ کافرنه مقابله کې تښتته ونکړي.

ابو دجانه (رضی الله عنه) وویل: یار رسول الله (ﷺ) زه دا دخپل حق سره یوځای اخلم! یعنې ددې حق ادا کوم، رسول الله (ﷺ) سملاسي هغه توره ابو دجانه (رضی الله عنه) ته ورکړه، غالباً دالهي وحي په زریعه رسول الله (ﷺ) ته دا جوتنه شوي وه، چې دا ابو دجانه پرته بل څوک ددې تورې حق نشي ادا کولی، له دې وجې یواځي یې ابو دجانه (رضی الله عنه) ته ورکړه. والله سبحانه وتعالی (الاصابه ۴ ټوک، ۵۸ مخ)

څیرنه: ابو دجانه (رضی الله عنه) ډېر زړور او شجاع و، په هغه دجنگ په دوران کې (تبختر) یعنې دناز انداز، وجد او سکر یو خاص کیفیت خوت، دجنگ وخت کې به یې په سر، سره پګړۍ تړله، مکیز مکیز (ناز، ناز) به ته؛ غالباً رسول الله (ﷺ) توره ورته په دې ورکړه، چې نوموړی نهایتي زړور و، چې وروسته به دنوموړي دجهاد او قتال له کارنامو هم جوتنه شي:

ابن سعد وايي: حضرت علي (عليه السلام) دهغه په سر د تورې دومره قوي گذار وکړ، چې په وجه يې سر دوه ټوټې شو.

رسول الله (ﷺ) خوشال شو او د الله اکبر ناره يې په لور غږ وويله، مسلمانانو هم د الله اکبر ناره پورته کړه.

غالباً حضرت علي (عليه السلام) لومړی دهغه په پنبه برید وکړ، بيا يې د سر په کوپړۍ او ټوټې شوه، د ابن جرير په روايت لومړی ذکر دی، او د ابن سعد په روايت کې دويم، له دې وجې د دواړو روايتونو ترمنځ تعارض نشته.

درې يم مبارز:

وروسته "عثمان بن ابی طلحه" د مشرکانو بېرغ پورته کړ، هغه دا "رجزيه" شعر په ويلو میدان ته راغی:

إِن عَلَى أَهْلِ اللِّوَاءِ حَقًّا أَنْ تَخْضِبَ الصَّعْدَةَ أَوْ تَنْدَقَا

په بېرغ پورته کوونکي فرض ده چې په جنگیدو جنگیدو کې دهغه نیزه د دښمن په وینو سره او یا ماته شي.

هغه ته حضرت حمزه (عليه السلام) ورووت، د عثمان په دواړو لاسونو د تورې حمله وکړه او دواړه مات شول، بېرغ ترې پریوت او ژر دخپل بد عمل په سزا ورسید.

ای د خدای نافرمانه! او فاسقه، خدای دې هیڅکله ستا سترگې یخې نکړي!

ابو عامر د دې غاښ ماتوونکي ځواب په اوریدو شرمندې او رسوا بیرته ستون شووې ویل: ځما وروسته ځما د قوم حالت بدل شوی دی.

دویم مبارز:

دهغه وروسته د مشرکانو علمبردار "طلحه بن ابی طلحه" میدان ته راغی، هغه چیغه کړه:

ای د محمد (ﷺ) ملگرو تاسي گمان کوئ چې مونږ به ستاسي تورې ډبر ژر جهنم ته ورسوي او زموږ تورې به تاسي جنت ته ورسوي، نو پس شته په تاسو کې داسي څوک چې هغه ځما توره ژر جنت ته ورسوي یا دهغه توره ما جهنم ته ورسوي!

حضرت علي (عليه السلام) پورته شو دهغه مخې ته ورغی وړباندې د تورې په لومړي گذار يې دهغه پنبه پریک کړه، پرمخ پریوت آن چې عورت يې لوخ شو، حضرت علي (عليه السلام) ته حیا ورغله او ترې بیرته په شاه لار، رسول الله (ﷺ) او پوښتل: علي ولي په شاه راغلي؟

علي (عليه السلام) وویل: دهغه عورت لوخ شو، ماته حیا راغله (زرقاني ۲ ټوک ۳۸ مخ)

څلورم مبارز:

دهغه په تعقيب "سفيان بن ابي طلحه" بيرغ ونيو، "سعد بن ابي وقاص" (رضي الله عنه) هغه په غشي وويشته، غشي يې په حلق کې ننوت، په دې سره يې ژبه بيرون ووتله او سملاسي ومړ.

پنځم مبارز:

د سفيان بن ابي طلحه نه وروسته "مسافع بن طلحة بن ابي طلحه" بيرغ پورته کړ، هغه حضرت "عاصم بن ثابت" (رضي الله عنه) په لومړي گذار جهنم ته وليږه.

شپږم مبارز:

بيا "حارث بن طلحة بن ابي طلحه" بيرغ واخست، هغه هم عاصم (رضي الله عنه) په يوه وار قتل کړ په بل روايت حضرت زبير (رضي الله عنه) قتل کړ.

اووم مبارز:

ورپسي "کلاب بن طلحة بن ابي طلحه" بيرغ واخست، هغه زبير (رضي الله عنه) قتل کړ.

اتم مبارز:

دهغه وروسته "جلاس بن طلحة بن ابي طلحة" بيرغ جگ کړ، هغه ژر حضرت "طلحه" (رضي الله عنه) قتل کړ.

نهم مبارز:

بيا "ارطاة بن عبد شرجيل" چې څنگ بيرغ را واخست، حضرت علي (رضي الله عنه) يې کار تمام کړ.

لسم مبارز:

دهغه پسي شريح بن قارظ "بيرغ واخست، هغه هم دسترگو په رپ کې ووژل شو، ليکن دهغه دوژونکي نوم نه دی معلوم.

يوولسم مبارز:

بيا يوه "غلام" صواب بيرغ ونيو، هغه حضرت "سعد بن ابي وقاص" (رضي الله عنه) يا حضرت "علي" (رضي الله عنه) يا حضرت "حمزه" يا "قزوان" لخوا ووژل شو. (زرقاني) ۲ ټوک ۳۱ مخ ابن سعد لومړی ټوک ۲۳۰ مخ

کله چې د يوبل وروسته پرلپسي د مشرکانو دومره گڼ بيرغ پورته کوونکي ووژل شول، د مشرکانو په روحياتو يې دېر سخت اغېز وکړ، هغوئ دومره وډار شول چې په تينبسته شول، حالنکې دهغوئ ميرمنو بد دعاوي کولي، مسلمانانو په هغوئ حملي کولي، هرځای يې چې نيول هلته يې قتلول، په دې توگه د قريشو دوه يشت سرداران قتل شول. چې دهغوئ ټولو نومونه علامه ابن هشام په تفصيل سره ذکر کړيدي او ورسره يې دا هم بنودلې ده چې فلانی، فلانی سردار د فلانی فلانی صحابي لخوا قتل شوی.

د ابودجانه (عليه السلام) بهادري:

ابودجانه (عليه السلام) ته چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) خپله توره ورکړې وه، هغه نهايتي زړور او بهادرو، کله چې جنگ پيل شو نوموړي (عليه السلام) خپله سره پگړۍ راويسته او په سريې کړه، دخپل عادت سره سم پخپل حيرانوونکي انداز يې ميدان ته ودانگل او دا شعرونه يې ويل:

انا الذى عاهدني خليلي ونحن بالسفح
لدى التخيّل

زه هغه يم چې مانه خپل هغه دوست عهد اخستى (د کوم محبت چې ځما په زړه کې ننوتى دى يعنې محمد (صلى الله عليه وسلم)) په داسي حال کې چې مونږ د غره په لمنه کې نخلستان ته نږدې وو!

ان لا أقوم الدهر فى الكبول اضرب
بسيف الله والرسول

هغه عهد دادى چې چې هيڅکله به په وروسته صف کې نه درېږم، د الله او دهغه درسول په توره دهغه دښمنان به واهم.

رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ابودجانه (عليه السلام) وليد چې مکيز (ناز، ناز) روان و، وې فرمايل:

داسي تگ د الله (صلى الله عليه وسلم) خونښ نه دى، خو په دې وخت کې!

يعنې يو اخي د الله (صلى الله عليه وسلم) او دهغه درسول د دښمنانو دمقابلې لپاره وي نه دخپل نفس او تکبر لپاره!

ابودجانه صفونه ماتول، دمړو تنې په ځمکه پريوتې، تردې چې د ابوسفیان ميرمن "هنده" ورته مخې ته راغله، ابودجانه (عليه السلام) په هغې له گذار کولو نه ډډه وکړه ولې دا ورته ښه ښکاره نه شوه چې درسول الله (صلى الله عليه وسلم) په توره يوه ميرمن ووژنې.

په يوبل روايت: کله چې ابودجانه (عليه السلام) "هنده" ته ورسيد هغې خلکو ته د مرستې لپاره چيغې کړې، خو هيڅ تن يې د مرستې لپاره رانغی، ابودجانه (عليه السلام) فرمايل:

ماته دغه مهال ښه ښکاره نه شوه چې درسول الله (صلى الله عليه وسلم) توره ديوې بې پناه او بې مرستې ميرمنې په وينو سره کړم (البدايه والنهايه ۴ ټوک ۱۲ مخ)

د حضرت حمزه (عليه السلام) شجاعت او شهادت:

د حضرت حمزه (عليه السلام) د زمري پشان حملو کفار سخت پريشان کړل، په هر چا به يې چې توره پورته کوله دهغه لاش به په ځمکه پريوت، وحشي بن حرب چې د جبير بن مطعم حبشي غلام و، په جنگ بدر کې د جبير تره "طعيمة بن عدی" د حضرت حمزه (عليه السلام) په لاس قتل شوى و، جبير ته دهغه په وجه

سخته صدمه رسيدلې وه ، جبیر وحشی ته وویل:

که تا ځما د تره په بدل کې حمزه قتل کې، نو ته به ازاد وي.

کله چې قریش احد ته روان شول وحشی هم له هغوی سره یوځای روان شو.

په احد کې چې کله د دواړو لوریو صفونه جوړ شول او جنگ پیل شو، نو "سباع بن عبد العزیز" هل من مبارز؟ شته څوک چې ما سره مقابلې کړي؟ په ناره میدان ته راغی:

حضرت حمزه (رضی الله عنه) په ورتلو کې وویل:

ای سباع! د میرمنو ختنه کونکي ښځې څویه! ته دا الله او دهغه در رسول مقابلې کوي؟

هغه یې په سر وواهه او د مرګ په خوب یې ویده کړ.

وحشی حضرت حمزه (رضی الله عنه) باندې د حملي لپاره د یوې تیګې لاندې پټ ناست و، کله چې حضرت حمزه (رضی الله عنه) له هغه ځایه تیریده، وحشی نامه کې په نېزه وواهه، څو ګامه لاړ پریوت او د شهادت جام یې نوش کړ انا لله وانا اليه راجعون

..... نور بیا

امیر المؤمنین علي ابن ابی طالب (رضی الله عنه) کورنۍ ژوند او په راتلونکي یې اغېزې:

لیکوال د اسلامي نړۍ مفکر عالم مولانا سید ابوالحسن علی ندوی ژباړه شهاب منصور اتمه برخه

له مېني او شفقت نه ډک نوم:

د ډېر محبت او شفقت رسول الله (ﷺ) حضرت علی (رضی الله عنه) ابوتراب ویلي، حضرت عبد الله بن عباس (رضی الله عنه) وايي: یوه ورځ حضرت علی (رضی الله عنه) سیده فاطمه (رضی الله عنها) ته ورغی، بیا مسجد ته راغی او ځملاست، دې کې رسول الله (ﷺ) د حضرت فاطمه (رضی الله عنها) حجرې ته لاړ او له حضرت فاطمې (رضی الله عنها) نه یې وپوښتل: ستا دا کاڅوی چیري دی؟ ویلې: مسجد کې دی، رسول الله (ﷺ) مسجد ته راغی، ویني خادر دهغه دملا نه لویدلی او په خاورو لړلې دی، رسول الله (ﷺ) پخپلو مبارکو لاسونو دهغه له ملا نه خاورې وڅنډلې او دوه ځله یې وفرمایل: "اجلس یا اباتراب" اي

ابو ترابه کینه! دابو تراب لفظي ترجمه ده: په خاورولړلی

په بدر الکبری کې د حضرت علي کارنامي:

په دویم کال د هجرت رمضان کې دبدر جنگ پېښ شو، دا هغه فیصله کونکی جنگ و، چې نه یواځې په برکت یې د اسلامي امت او اسلامي دعوت لپاره لارې پرانیستل شوې، بلکې د تاریخ لوری یې بدل کړ، (ددې جنگ ټول تفصیلات د سیرت په کتابونو کې شته د لیکوال د کتاب السیره النبویه ۲۱۵ نه تر ۲۲۸ مخ وگورئ)

کله چې رسول الله (ﷺ) په دې جنگ کې قدم کېښود، او مخامخ خلکو ته یې د جنگ او مقابلې ترغیب ورکړ، نو د مسلمانانو د مقابلې لپاره "عتبه بن ربیع" د هغه ورور "شیب" او ځوی یې "ولید" میدان ته ووتل، کله چې دواړه لورې یو بل ته مخامخ شول، کافرانو وپوښتل تاسي څوک یی! هغوی ځواب ورکړ: د انصارو یوه ډله یو! هغوی ویل: تاسي ښه خلک یی، اوزمونږ مقابل یی! څو مونږ غواړو چې مونږ ته خپل وروڼه او خپلوان مخ ته راشي!

رسول الله (ﷺ) د نورو په نسبت له دینه زیات خبرو چې میدان ته راوتلي قریشیان څومره قوي او تجربه کار جنگیالي دي؟ هغوی په حربې فنونو پوهیدل او د جنگونو سره اشنا وو، داسي زړورو جنگیالیو د فرمایش په

اوریدو رسول الله (ﷺ) وفرمایل: حمزه پورته، علي پورته، ابو عبیده پورته! دا درېواړه دخپلوئ او وینې له پلوه رسول الله (ﷺ) ته نیردې وو، او تر ټولو ورته زیات گران وو، څو کله چې د خطر نازک وخت راغی، د نورو په ځای یې هغوی مقابلې ته وړاندې کړل، میدان ته د هغوی په ننوتو کفارو وویل: هو! د ازمونږ سره برابر او د نسب له پلوه یودي، حضرت ابو عبیده (رضی الله عنه) په عمر کې تر نورو دواړو مشرو عتبه ته، حضرت حمزه شیب ته او حضرت علي ولید ته بلنه ورکړه، حضرت حمزه او حضرت علي په لومړیو گذارونو ولید او شیب و وژل بیا را وگرځیدل عتبه یې هم مړ کړ او حضرت ابو عبیده چې ټپې شوی و له ځان سره یې د میدان څخه پورته کړ او بیرون یې ویو، هغه د ټپونو تاب رانه وړو او شهید شو

په "طبقات الکبری" کې ابن سعد له قتاده څخه روایت کړی: چې په بدر کې حضرت علي (رضی الله عنه) سره د رسول الله (ﷺ) بیرغ و، حافظ ابن عساکر ویلي: رسول الله (ﷺ) په بدر کې خپله توره "ذولفقار" حضرت علي (رضی الله عنه) ورکړه او له جنگ وروسته یې د همیش لپاره هغه ته وېښله

۱ حد غزه:

د هجرت په درېیم کال شوال کې دا حد غزه پېښه شوه، الله (ﷻ) مسلمانانو سره کومک وکړ او خپله نصرت وعده یې پوره

کړه، هغوی ته دا موقع په لاس ورغله چې د مسلمانانو سوبه په شکست بدله کړي، تردې چې په دې وخت کې د بنمنانو ته تر رسول الله (ﷺ) پورې هم درسيډو موقع په لاس ورغله، په رسول الله (ﷺ) یوه تیځه ولگیده، دهغې په وجه د رسول الله (ﷺ) لاندې غاښونه مبارک شهیدان شول او په سر مبارک زخمی شو، ترې وینې روانې شوې، شونډې یې زخمې شوي، مسلمانانو ته نه معلومیده چې رسول الله (ﷺ) چیرې دی، حضرت علي (ﷺ) رسول الله تر لاس ونيو او حضرت طلحه بن عبید الله پورته کړ، رسول الله (ﷺ) پخپلو پښو ودریده حضرت مالک بن سنان (ﷺ) د رسول الله دمخ مبارک نه دوینو داغونه صاف کړل.

امام بخاري (رحمته الله علیه) د سهل بن سعد (رضی الله عنه) نه روایت کړې هغه نه د رسول الله (ﷺ) د زخمیتوب د کیفیت باره کې پوښتنه وشوه چې چا د رسول الله (ﷺ) زخمونه ووينځل، چا اوبه وراچولي او رسول الله (ﷺ) ته کومه دوا ورکړای شوه؟ هغه وویل: ماته دا ټول یاد دي، فاطمه بنت رسول الله (ﷺ) د رسول الله زخمونه ووينځل، علی (رضی الله عنه) اوبه راوړي، کله چې فاطمې (رضی الله عنها) ولیدل چې په اوبو سره وینه د بندیدو په ځای نوره بهیږي، نو د فرش نه لږ ټوټه یې غوڅه کړه هغه یې وسيزله او بیا د رسول الله (ﷺ) د سر مبارک په زخمی ځای کښوده چې ورسره وینه بنده شوه.

کړه، د مشرکانو پښې ولړزیدې، دهغوی میرمنو په تیښته کې خپل خیر گانه رسول الله (ﷺ) د غشو ویشتونکو مشر عبد الله بن جبیر (رضی الله عنه) مقرر کړ، هغه سره پنځوس غشي ویشتونکي وو، هغوی ته یې ښوونه کړې وه چې تاسې په هیڅ حال کې به دخپل ځایه نه ښکته کېږئ، له دې لوري راتلونکي د بنمنان په غشو ولئ! څو هغوی له شاه نه په مونږ حمله ونه کړي، که مونږ بری ومومو! یا میدان د بنمنانو ته په لاس ورغلو په دواړو حالتونو کې به تاسې له خپل ځایه نه ښورئ، اگر که دا ووينئ چې د مرغانو سیل په لښکر یرغل کړی.

خو کله چې مشرکان د شکست سره مخ شول او په منډو شول غشو ویشتونکو خپل ځای پرېښود او د کافرانو په لښکر ورمات شول، ولې دهغوی کلک یقین راغی، چې بری دوی تر لاسه کوي او لاړل، راځئ چې غنیمت او مالونه غوښه کړو، حضرت عبد الله بن جبیر (رضی الله عنه) چې دهغوی امیر وه هغوی ته د رسول الله (ﷺ) حکم ورپه زړه کړ، هغوی ویلي اوس مشرکان په منډو دي دهغوی دبیرته راتلو خو سوال نشته، لیکن د بنمن په کمین کې وو، څنگه چې یې سنگر خالي ولید، ناڅاپه یې حمله وکړه، او تر شاه راتا شول په مسلمانانو یې بریدونه پیل کړل او په لوړ غږ یې اعلان وکړ: "الا ان محمدا قد قتل" یعنې محمد (ﷺ) شهید شو، په دې سره د مسلمانانو پښې ولړزیدې د بنمن راوگرځید او حمله یې شروع

د حضرت علي (عليه السلام) زړورتيا او جنگي وړتيا:

دهجرت په ۵ کال شوال کې د خندق غزوه چې ورته احزاب غزوه هم وايي، پېښه شوه، داغزوه له هغو غزاگانو څخه ده چې دهغو اغېزې او اثرات تر ډېر لرې پورې او د اسلام د پراختيا لپاره معاون ثابت شوي دي، هم داشان دا جنگ فيصله کونکې جنگ و. مسلمانان دهغو ازماينستونو سره مخ شول چې وړاندې له هغو سره نه وو مخ شوي، (البدايه والنهايه ۷ ټوک ۲۲۴ مخ)

دهغه ښکاره او څرگند انځور په دې مبارکو اياتونو کې اخستل شوی دی:

اذ جاء و کم من فوقکم و من اسفل منکم و اذ زاعَت الابصار و بلغت القلوب الحناجر و تظنون بالله الظنونا. هنا لک ابتلى المؤمنین و زلزلوا زلزالاً شديداً. احزاب ۱: ۳۳-۱۱

کله چې هغوی په تاسو باندې له پورته او ښکته لوري راغلل او کله چې سترگې ورغلې، او زړونه (له ډاره) تر غاړو پورې راغلل او تاسي د خداي (جلال) په اړه ډول ډول گمانونه کول پيل کړل هلته مومنان سخت وازمايل شول او ډېر سخت ولړزول شول

په جنگي چارو کې حضرت علي (عليه السلام) ته الله (جلال) ډېر کمالات ښلي وو، د دې لومړی شاندار اظهار په دې جنگ کې وشو، د حضرت سلمان (عليه السلام) په مشوره چې کوم خندق کندل

شوی و، هغه د مدينې منورې د شمال او مغرب په لور وه ولې له دې خوا مدينې ته د ننوتو لار خلاصه وه، دا خندق د مسلمانانو او قريشو تر منځ مانع و، د دښمن د لس زره لښکر سره راغلی وو، دهغوی په اسونو سپاره جنگيالي په ډېره تيزۍ د مدينې منورې په لور تلل، کله چې خندق ته ورسيدل نو ټکيان يې وخوړ، او ويلې: دا د جنگ نوی تدبير دی، عرب د دې سره نه و اشنا، بيا د خندق يوې تنگې برخې ته ورسيدل، هلته يې خپل اسونه ښکته کړل، او له کندی پورته شول او مدينې ته ننوتل، په هغو جنگياليو کې يو تن "عمرو بن عبدود" هم و، هغه ځان د زرو جنگياليو سره برابر گانه، هغه مخکې راغی و دريد و ويل: من بيارز؟ څوک شته چې ځما سره د مقابلې همت وکړي؟

دهغه مقابلې ته حضرت علي (عليه السلام) ووت، او وې فرمايل: اي عمره تا د الله سره دا ژمنه کړې وه، که هر قريشي سړي ماته دوه خبرې وکړي نو يوه به ضرور منمه، هغه ويلې: بيشکه !! حضرت علي (عليه السلام) وويل: زه تاته د

الله (جلال) او دهغه در رسول او اسلام بلنه در کوم

عمرو وويل: زه د يته ضرورت نه لرم

حضرت علي (عليه السلام) و فرمايل: بيا تاته د مقابلې بلنه در کوم،

عمرو وويل ولي؟ ځما ځويه (ابن اخي - وراه) زه تا قتلول نه غواړم!

حضرت علی (علیه السلام) وفرمایل:

لیکن په الله سو گند زه تا قتلوم

ددې په اوریدو هغه کې جوش راغی، له خپل اس نه یې ټوپ کړل او د حضرت علی په مخکې توره په لاس ودرید ددې و ترمنځ مقابله پیل شوه، په یوبل یې گذارونه کول حضرت علی (علیه السلام) ورباندې دومره تیز او پریکنده حمله وکړه چې هغه یې بل گذار ته پرېښود او په ځمکه راپریوت مړ شو.

په بل روایت کې واقع داسې بیان شوي چې "عمرو" نارې کړل: هغه څوک دی چې ځما مخې ته راشي، او مسلمانانو ته یې د حقارت په لهجه وویل: چیرته دی هغه جنت چې په اړه یې تاسې عقیده لرئ چې څوک شهید شي، هغه ته ننوزې، ولې څوک ځما مخې ته نه راباسئ؟ حضرت علی (علیه السلام) دوه ځله پورته شو او له رسول الله (ﷺ) نه یې اجازت وغوښته خو رسول الله (ﷺ) ورته ویلي: کینه، "عمرو" دریم وار غږ وکړ، او په ډېره غوسه آمیزه لهجه یې مسلمانانو ته بلنه ورکړه: حضرت علی (علیه السلام) پورته شو وي ویل: یار سول الله زه؟ رسول الله (ﷺ) وویل عمرو دی، پیژني یې؟ حضرت علی (علیه السلام) وویل: هو! عمرو! رسول الله (ﷺ) اجازه ورکړه، علی (علیه السلام) هغه ته ورمخکې شو کله چې خپل نوم واخست، هغه وویل: ای وراره! ستا په ترونو کې له تاشمران شته ماته خوند نه راکوي چې ستا وینه توی

کرم، حضرت علي (علیه السلام) وویل: په الله جل جلاله سو گند زه خو ستا وینه تویول غواړم، بیا مقابله شروع شوه حضرت علي (علیه السلام) هغه قتل کړ (البدایه والنهایه ۴ ټوک ۱۰۲ مخ)

بیا جنگ پای ته ورسید ولې قریظه (چې د قریشو حلیفان وو) د قریشو سره یې اختلاف راغی، هم دا راز نورو ډلو (احزابو) چې په کوم ځای اړولي وو، په یخو شپو کې ورباندې تیزه سېلې را واولوته له دهغوئ پناه ځایونه او ځیمې پریوتې، له دې وروسته په قریشو کې دمقابلې همت پاته نشو، رسول الله (ﷺ) وفرمایل: د سړکال وروسته به قریش په تاسو بیا حمله ونکړای شي، نور به تاسې په هغوئ حملي کوئ البدایه والنهایه ۴ ټوک ۱۱۵ مخ)

..... نور بیا

قوم گرایی یا شرک پنهان

پوهندوی عبدالرؤف مخلص

گرایش دیگری در این زمینه است که قوم گرایان عرب بدان روی آورده و وابسته گی تاریخی به یک قلمرو جغرافیایی از دیگر خاستگاه های تفکر قومی است که نزد قوم گرایان برجسته گردید. و در یک کلام قوم گرایی به هر اندیشه یی که اتکا کرده است، اندیشه یی بوده است در جهت گسست انسان ها و پارچه نمودن امت ها و ایجاد دیوار های حایل میان مجموعه های بشری و کاشتن تخم تفرقه و تضاد و دشمنی میان آنان.

اسلام که آمد با این تفکر به سختی پیکار کرد و آن را به جایگاه طبیع آن بر گردانید که همانا ابزار تعارف و شناسایی میان مجموعه های انسانها است و بس.

«قومیت» در فرهنگ جاهلی نه به این عنوان

قوم گرایی یا شرک پنهان، آفتی است که انسانیت، بر اثر اغوای شیطان های انسی و جنی به مصیبت آن گرفتار گردیده است.

قوم گرایی، دعوتی است شوم که پیکره جامعه را تجزیه نموده، افتخارات دروغین را بزرگ و برجسته ساخته و هویت جامعه را به سران شب نیستی روبه رومی گرداند.

قوم گرایی اساساً اندیشه یی است که در چهره معاصر خود در اروپای غربی زاده شد و هدف آن یافتن دریچه های گریز از تفکر دینی بود. نخست قوم گرایان در کشور آلمان زبان واحد را محور تجمع کتله بشری دانستند. قوم گرایان در فرانسه، زندگی مشترک در یک محیط را محوری برای تجمع قومی پنداشتند. اشتراک در تاریخ و زبان مشترک،

بلکه تحت پرچم «عصبیت» شناخته می شد. عصبیت افراد یک قبیله واحد را به هم پیوند می داد و آنها را در برابر قبایل دیگر به دشمنی و رویارویی بر می انگیزت.

البته درون مایه های این تفکر در نهاد انسان را می توان به انگیزه های آتی وابسته دید:

۱ - انانیت و خودمحوری که از فرد آغاز شده به خانواده گسترش یافته و نهایتاً به دائرة قبیله و قوم می انجامد.

۲ - عاطفه رحم موجود در فطرت انسان که به طور طبیعی به اصول، فروع و اقربای درجه یک و یا نزدیکان هم ریشه خود تمایل دارد.

۳ - جستجوی یک چتر حمایتی برای تأمین منافع و فراهم آوری آسایش و امنیت خود در رویارویی با دشمنان فرضی یا کسانی که به حریم منافع انسانهای دیگر چشم می دوزند.

۴ - جستجوی یک محور تعاون و همیاری برای تأمین منافع مشترک اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و غیره.

این اندیشه در قرن بیستم به عنوان یک جریان مسلط بر روابط دولتها و ملتها حاکم گردید. و می توان بروز جنگ جهانی اول و دوم را یکی از فاجعه بارترین آفات آن دانست که به کشتار ده ها میلیون انسان و نابودی و اتلاف منابع حیاتی بشر انجامید.

اسلام به وحدت انسانی و مساوات میان فرزندان

آدم و احترام و تکریم انسان از حیثی که «انسان» است فرامی خواند، صرف نظر از این که این «انسان» به کدام تبار، کدام رنگ، کدام جغرافیا و کدام ملیت مرتبط است.

اسلام بر اساس «حق» و «ولاء» یعنی وابستگی ایمانی به «الله» و «رسول» او (ص) رابطه جدیدی را ایجاد می کند که نام «اخوت» و برادری میان همه انسانها صرف نظر قوم، نژاد، قبیله، زبان و جغرافیای آنهاست: «إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ» (بی تردید، مسلمان ها برادر همدیگر اند) و «المسلم اخ المسلم» (مسلمان برادر مسلمان است).

قرآن کریم به ما دستور می دهد که هر گونه رابطه دیگری را که در تعارض با این مفهوم والا قرار می گیرد، به دور اندازیم. الله متعال می فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ» (ای اهل ایمان! اگر پدران تان و برادران تان کفر را بر ایمان ترجیح دهند، آنان را دوستان و سرپرستان خود مگیرید: و کسانی از شما که آنان را دوست و سرپرست خود گیرند، هم اینانند که ستمکارند).

همچنان الله متعال می فرماید: «لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ» (گروهی را که به خدا و روز قیامت ایمان دارند، نمی یابی که با کسانی که با

خدا و پیامبرش دشمنی و مخالفت دارند، دوستی برقرار کنند، گرچه پدرانشان یا فرزندانانشان یا برادرانشان یا خویشانانشان باشند).

اسلام تنها رابطه و پیوندی را که به رسمیت می شناسد، رابطه «ایمان» و «اخوت» اسلامی است و نه چیزی دیگر، در حالی که قوم گرایان؛ یعنی آنان که اندیشه قوم گرایی را به عنوان یک ایدئولوژی ترویج می کنند رابطه قومی را بر هر رابطه دیگری مقدم می گردانند و این در نهایت همان اندیشه شرک جاهلی است.

از نظر قوم گرایان، جایگاه دین به عنوان یک امر مقدس بالای رف خانه است و هر جانعه قومی بلند شد، خبری از «ولاء» و رابطه دینی نیست و همه مقدسات به خاطر دعوت قومی زیر پامی شود.

الله متعال می فرماید: «وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً» ( ) (و این امت شما امت واحدی است) در حالی که قوم گرایان این امت واحد را به هزار و یک امت متعارض و متضاد با هم تقسیم کرده، آمال ها و آرمانهای بنای یک کشور و ملت متحد را به نابودی می کشانند.

رسول گرامی اسلام که الگوی هر مسلمان متعبد و باورمند و متعهد هستند، برای زدودن افکار و آثار اندیشه «قومیت» در نخستین مراحل تاسیس دولت نبوی در مدینه منوره میان مهاجرین و انصار به عنوان دو کتله ایمانی عقد «اخوت» منعقد ساخته و با این گام بزرگ، تمام افکار و رسوبات جاهلیت قومی را

از محیط فکری و اجتماعی مسلمین بیرون ریختند. ایشان بر اساس رابطه «اسلام» و «ایمان» بین بلال بن رباح رض و خالد خثعمی رض، بین زید رض و حمزه بن عبدالمطلب رض، بین خارجه بن زید رض و ابوبکر صدیق رض، بین عمار بن یاسر رض و حذیفه بن یمان رض، عقد «اخوت» منعقد ساختند و پایه های اعمار یک جامعه توحیدی را به استواری، بنیان گذاشتند.

جامعه نخستین اسلام بر اساس این رابطه جدید متولد گردید؛ نه بر اساس خون و خاک و رنگ و زبان و تبار. جامعه ای که در آن صهیب رومی رض، سلمان فارسی رض و بلال حبشی رض در کنار والاترین سید قریشی - بلکه بالاتر از او - زندگی می کنند. سلمان فارسی رض خود را «فرزند اسلام» می خواند و نبی کریم صلی الله علیه و سلم او را به خانواده خویش منتسب می گردانند و می فرمایند: «سَلْمَانٌ مِنَّا أَهْلُ الْبَيْتِ» ( ) «سلمان از اهل بیت ما است»

جامعه ای که در آن غلام سیاه پوست حبشی ای که چون زید بن حارثه رض، فرزند خوانده پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم می شود، جامعه ای که سالم برده ای حبشی رض را به عنوان پیشوای مسلمین می شناسد، چنان که عمر فاروق رضی الله عنه می گوید: «لو كان سالم حياً لؤيته» ( ) (اگر سالم زنده می بود، او را بعد از خود کانديد خلافت مسلمین می گردانیدم.)

جامعه ای که هر گاه کسی می خواست نعره های قومیت را در آن بلند نماید و انصاری بگوید: آهای انصار کجایید! رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و سلم بر می خیزند و فریاد می زنند: «مَا بَالُ دَعْوَى الْجَاهِلِيَّةِ؟... دَعُوها فَإِنَّهَا مُنْتَنَةٌ» (این چه دعوتی است؟ شما را چه شده است که نعره های جاهلیت را بر افرشته اید: این صداها را خاموش کنید: این نعره ها را خفه سازید: چرا که از این نداها بوی گند عفونت جاهلیت به مشام می رسد.)

آخرین سفارش رسول کریم صلی الله علیه و سلم در خطبه حجة الوداع این است: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَلَا إِنَّ رَبَّكُمْ وَاحِدٌ وَإِنِّ أَبَاكُمْ وَاحِدٌ أَلَا لِي فَضْلٌ لِّعَرَبِيٍّ عَلَىٰ أَغْجَمِيٍّ وَلِيَّ لَعَجَمِيٍّ عَلَىٰ عَرَبِيٍّ وَلِيَّ لَأَحْمَرَ عَلَىٰ أَسْوَدٍ وَلِيَّ أَسْوَدٍ عَلَىٰ أَحْمَرَ أَلَا بِالتَّقْوَىٰ أَتَلْعَتُ قَالُوا بَلَىٰ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ... قَالَ لِيُبْلِغَ الشَّاهِدُ الْعَائِبَ» (ای مردم! آگاه شوید که پروردگار شما یکی است، پدرتان یکی است، آگاه شوید که هیچ عربی بر عجمی و نه هیچ سرخ پوستی بر سیاه پوستی و نه هیچ سیاه پوستی بر سرخ پوستی برتری ندارد؛ مگر بر اساس تقوا. آیا احکام الهی را به شمار ساندیم؟ همه گفتند: که بلی... فرمودند: باید [دعوت مرا] فرد حاضر برای غایب برساند)

و در نهایت نتیجه می گیریم که ادعای اسلام با ادعای قومیت هرگز با هم سازگار بوده نمی تواند زیرا مصدر و اساس اسلام دستور شارع حکیم الله

عزوجل است در حالی که مصدر و سرچشمه نداهای عصیبت قومی، افکار جاهلیت می باشد. همچنان که اندیشه قوم گرایی، این تفکر را بر اخوت دینی مقدم می گرداند. چنین تفکری، اندیشه «وحدت اسلامی» را هدف قرار داده و منافی با اصول عقیده و اصول دین است. از این جهت علما چنین اندیشه ای را «شرک محض» تلقی نموده و در صورتی که بر اسلام و اصول آن مقدم گردانیده شود، کفر محض دانسته اند.

در شرایط حاضر که جامعه ما پس از تجربه سال ها بحران و تنش هم اکنون سخت به وحدت اسلامی نیازمند است، با تأسف ملاحظه می کنیم که دعوت های قومی و نداهای تجزیه باری از این دست، همان نداهای جاهلی را دوباره نشخوار نموده و بر آند تا ملت مسلمان را به عصر جاهلیت برگردانند.

باید با هوش باشیم و برای حراست از عقیده و ایمان توحیدی خویش به نداهایی از این دست پاسخ رد بدهیم، بر سینه ابلیس مشت رد بکوبیم و نعره های ابلیسی را خفه گردانیم.

بیایید به جبل الله «وحدت» چنگ زنیم و میراث جاهلیت را برای همیشه به زیاله دان تاریخ بسپاریم. والسلام.

اسلامي خلافت

د اسلامي خلافت د سقوط اسباب او د بيا احياء لپاره يې د مسلمانانو مسؤليت

(خارجي منابع)

صومال، بوسنیا، عراق، سوريا او دنړۍ په نورو هيوادونو کې په لکاوو مسلمانان ووژل شول او د لږۍ لار وانه ده.

عثماني اسلامي خلافت د خپل ۲۲۵ کلن عمر په اوږدو کې مسلمانانو ډير څه لاس ته راوړي، چې پکې د اسلامي زمکې غزیدل، د صليبيانو د مسلسلو تهاجمي تيريو په وړاندې کلک دریدل، بيلابيلو سيمو ته د اسلام د دعوت رسول، د اسلامي علمي فرهنگي خدمت په مخ بيول د نمونې په توگه يادولی شو.

له نن څخه نوي کاله وړاندې د ۱۹۲۴ زېږديز د مارچ دمياشتې په ۳ مه نيټه د مسلمانانو د اسلامي خلافت منار د غرب د مسلسلو دسيسو په نتيجه کې د اسلام د بنمن ستر مجرم کمال اتاترک لخوا ونړول شو.

د خلافت له نړيدو وروسته د مسلمانانو ورکه ورځ پيل شوه مسلمانان لکه يتيمان ماشومان بې سرپرسته پاتې شول، فلسطين د يهودي اشغالگرانو لخوا اشغال شو، په افغانستان، چيچنيا،

دنړۍ په سطحه يوازې د افغانستان اسلامي امارت او جهادي تحريکونه وو چې دا مظالم يې وغندل او د مظلومو مسلمانانو په حق کې يې غږ پورته کړ.

له همدې امله د کفارو مخکښه امريکا غواړي د مسلمانانو حقيقي مدافعان مجاهدين او هغه خلک چې د مسلمانانو د برم دبیرته لاسته راوړلو لپاره کار کوي په لومړي قدم کې له منځه يوسي، او دا ښکاره خبر ده بش چې کله د صليبي جگړې اعلان وکړ نو پدې يې ټينگار وکړ چې زموږ لومړی هدف هغه کسان دي چې د اسلامي حکومت جوړولو هوډ لري او د اسلامي خلافت د اعادي لپاره کار کوي.

څرنگه چې اوس امريکا په افغانستان کې له بشپړې ماتې سره مخامخ کيدونکې ده مسلمانان او په ځانگړې توگه افغانان مکلف دي چې د اسلامي امارت کلکه ننگه او ملاتړ وکړي، کيدای شي همدا د افغانانو په لاس د اسلامي حکومت ايښودل شوی نيالگۍ د مسلمانانو د عزت او قوت د احياء لپاره محکمه ريښه ثابته شي.

ان شاء الله وما ذلک علی الله بعزیز

په اسلامي شريعت د عثماني خلفاو کلک اعتصام، خلافت ته وفاداري، جهاد ته ژمنتيا، له ديني علماؤ سره تعلق او دهغوی احترام، د حرمينو شريفينو او مسجد اقصی خدمت هغه څه وو چې د خلافت پر ضد يې ډيرې دسيسې تر ډير وخته له ناکامۍ سره مخ کړې وې.

خو په ځينې بې علمه جاهلانو او چاپلوسو خائنانو د خلفاؤ اعتماد او باور نااهلانو ته د کار سپارل، او په خپله له کاري ساحې څنگ کيدلو د ټپه زمينه مساعده کړه چې دا مغرضان له خپل واکه په استفادې گوندونه ايجاد او د خلافت په له منځه وړلو کې کار ترې واخلي.

همدا اوس دنړۍ په بيلا بيلو هيوادونو کې د مسلمانانو نسل کشي روانه ده، بې وزله او بې دفاع مسلمانان د بودايې نمرودانو لخوا په برما کې ژوندي سوځول کيږي، په منځنۍ افريقا کې د سخت دريځو صليبيانو لخوا مسلمانان په ډله ييز ډول په شهادت رسيږي، په چرو حلاليري، په لکونو د خپلو سيمو پريښودلو ته اړ کړل شول، خو د بشري حقوقو سازمانونه کانه پانده دي.

د جهاد فقهي مسائل

مفتي ابو محمد (حقاني)

جهاد کې دامير څخه استيدان (اجازه غوښتل)!

اوومه برخه

کول..... ور ته سپارل شوی وي، په (المغني کول ۱۶۶/۹) کې (ابن قدامه) رح فرمايي: چې د جهاد چارې امام او دده اجتهاد ته سپارل شوي او رعيت باندې يې اطاعت اړين دی.

فقهاء پدې سره ټول اتفاق لري، چې جهاد ته دامام څخه د اجازې غوښتلو مشروعيت شته، خو پدې کې سره اختلاف نظر لري، چې د مشر يا امام المسلمين له اجازې نه په غير جهادي مورچلونو ته تلل روا دي، که ناروا!، چې دې باب کې دوه حالتونه او درې اقوال دمعمدو کتابونو ليکلې چې د څه دلايلو اوراجح قول سره به يې وليکو.

د فقهاوو له تصريحاتو څخه ښکاري، چې د جهاد دوه حالت دي: يو حالت يې تعرضي يا طلب العدو او دوهم حالت يې دفاعي دی.

جهاد چې د اسلامي امت د سياست عامه له شعارو څخه دی، او دامامت کبری له دندو نه شميرل کېږي، نو دې ته په کتو هغه مصالح او مفاسد چې د جهاد د احياء او ترک په پايله کې مرتب کېږي او عام مسلمانان ور سره اړه لري، په واکمنو او ولاه الامر باندې واجبېږي، چې د جهادي چارو اهتمام وکړي او وخت ور ته وټاکي، همداسې دامت په وگړو لازمه ده، چې خپلو واکمنو ته په اړونده مسايلو کې رجوع وکړي او پر خلاف يې بغاوت ونکړي، امام القرافي په (الإحكام في تمييز الفتاوى من الأحكام / ۲۴) کې فرمايي، چې امام هغه څوک دی، چې دخلکو سياست عامه، دمصالحو دمعاقدو غښتلتيا، دمفاسدو دفع، دجناياتو قلع او قمع، او له ريښو ايستل، ديانانو وژنه، او په سيمو کې دخلکو مېشت

رح، مالکيانو رح او حنا بلو ورح دی، خو په دومره زیادت سره چې احناف وایي چې که دامجاهد منعه او ځواک ونلري او یا ور ته د جهاد امیر دوتلو اجازه نه وي کړي، نو خروج ور ته بي اجازې حرام دی، چې همدا تقریباً متفق قول په دې لاندینو کتابونو کې رانقل شوی دی (مواهب الجلیل (۵۴۰/۴) والمقدمات الممهديات (۳۴۶/۱). المغني لابن قدامة (۳۳/۱۳) وکشاف القناع (۳۹۷/۲) والفروع (۱۹۹/۶). شرح السیر الکبیر (۱۲۳/۱) والفتاوی الهندیة (۱۹۲/۱).

دې فوق الذکر مذاهبو استدلال کړی، چې د جهاد امر د جهاد امیر ته مفوض او موکول دی، اولکه په (المغني او کشاف القناع) کې چې لیکي، همدا امیر د دښمن په کثرت، قلت او ددوئ په پوځي طاقت یا ضعف باندې پوهیږي، او همدا امیر پدې چارو ښه معلومات لري، نو همدا ښه احوطه ده، چې دده رایې ته ترجیح ور کړل شي او د خروج اجازه ترې واخستل شي.

هغه نصوص چې ددې درې گونو مذاهبو دنظر توثیق کوي په لاندې ډول دي:

الله تعالی فرمایي: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا (النساء: ۵۹)}

پدې کریمه آیت کې ددې مذاهبو داستدلال وجه داسې ده، چې دې کې دالله تعالی او دده در رسول صلی الله علیه وسلم د اطاعت څخه وروسته د (اولوالامر) یاد حاکمانو

لومړی تعرضي حالت: که چیر ته مجاهدین له خپل اسلامي هیواد نه بهر کافرو پسې د جهاد لپاره تلل، نو دې حالت کې چې تعرضي ښه لري مجاهدین باید چې له خپل امیر او مشر تابه څخه د خروج اجازه وغواړي، او نږدې ټول فقهاوو پدې اتفاق کړی، چې دې صورت کې له امیر یا دده له ځای ناستې قایم مقام څخه استیذان غوښتل مشروعت لري، چې همدا تشریح په پدې لاندینو مذکورو کتابونو کې راغلې ده: ((المحرر في الفقه (۱۷۰/۲) وشرح السیر الکبیر (۱۲۳/۱) والام (۲۴۲/۴) په (المغني) کې داسې لیکي چې: (ولا يخرجون إلا بإذن الأمير...) (المغني (۳۳/۱۳) همدا رنگه په (المقدمات لابن رشد) کې

وایې چې: (... ولا يخرجوا إلا بإذنه...) (المقدمات الممهديات لابن رشد (۳۴۶/۱).

تراوسه خو مو دومره واضح کړه، چې دامام یا امیر له اجازې نه په غیر په جهاد الطلب کې باید مجاهد جهاد ته لار نشي، او اجازه اخستل یې مشروعت لري، اوس به یې دا اړخ هم واضح کړو، چې که بیا هم له اجازې نه په غیر لار شي، شرعیت کې پرې څه حکم مرتب کیږي؟

د شریعت له لیدلوري دامسئله اختلافي ده، او پدې کې ځینو علمي منابعو دوه قوله او ځینو نورو درې قوله رانقل کړي دي چې تفصیل یې په لاندې ډول دی:

(۱) قول دادی چې دامیر له اجازې نه پر ته جهاد ته تلل حرام دي او هیڅ جواز نلري، ځکه چې دامام اذن په خروج کې واجب دی، چې همدا قول د احنافو

دنبوي لارښوونو په رڼا کې داسې څه مومو، چې دامام اطاعت ته د لومړيتوب مرتبه ورکوي او له شارع څخه وروسته دده پيروي لازمي وي، لکه چې حضرت ابوهريره رض څخه روايت دی: چې رسول الله صلي الله عليه وسلم فرمايي: "من أطاعني فقد أطاع الله ومن عصاني فقد عصى الله، ومن يطع الأمير فقد أطاعني ومن يعص الأمير فقد عصاني، وإنما الإمام جنة يقاتل من ورأه ويتقى به، فإن أمر بتقوى الله وعدل فإن له بذلك أجراً، وإن قال بغيره فإن عليه منه" (رواه البخاري بطوله في كتاب الجهاد والسير برقم (٢٩٥٧)، وروی مسلم أوله في كتاب الإمارة برقم (١٨٣٥) وروی آخره في كتاب الإمارة برقم (١٥٤١)).

دې پورتي حديث کې د موضوع په باب وجه الاستدلال داسې ده، چې نوموړی حديث دامام څخه په استیذان غوښتلو په دوو وجوهاو دلالت کوي، لومړی دا چې حديث کې صراحت او نص دی، دامام یا امير په اطاعت باندې، او جهاد خو هغه وجيبه ده، چې بايد پکې د ولایه الامر اطاعت وشي، ځکه دامام صالحو عامه څخه دی، دويم دا چې شارع د جهاد د چارو مناط او دارومدار دامام سره وتاړه، نظريه هغو مزياوو چې يوازې همده پورې خاص دي او نور پورې اړه نلري، چې گويادامام شهادت د پردې يا تستر سره شوی، ځکه دابه دييضة الاسلام يا داسلامي ټولنې دفاع کوي، دابه دخلکونه ويره لري او خلک به دده له دهشته ويره لري (شرح صحيح مسلم للنووي ٢٣٠/١٢).

حافظ ابن حجر په (فتح الباري) کې فرمايي: چې دا

د اطاعت حکم شوی او دادوجوب حکم لري، نوښکاري، چې جهاد ته تلل به د مشرتابه په اجازه وي، ددې وجه نه (حافظ ابن تيميه رح) په (السياسة الشرعية ص: ١٢) کې ليکلي: چې دا آيت درعيت په مورد کې نازل شوی، عام ددې نه چې هغه لښکر وي او که عام وي ددې نه، نو پيدوی باندې لازم شوي، چې دوی دامام او مشر په حکم، قسم او مغايزو کې ددوی فرمانبرداري وکړي، خو که دوی واکمنو ورت په معاصيو حکم کاوه، بيا به يې پيروي نه کوي.

همداسې په سورت النور: ٢٢ آيت کې هم راغلي چې: مومنان به له رسول الله صلي الله عليه وسلم څخه استیذان غواړي او په (تفسير القرطبي ٣٢٠/١٢) کې له امام څخه اجازه غوښتل واجب گرځول شوي ده، په ټولو هغو امورو کې چې امام ته د کوم مصلحت په بنياد دخلکو دټولولو په هکله اړتيا وي، لکه په دين کې د کوم سنت د اقامت، د دښمن ترهيبت او ډارول او جگړو وغيره کې، د ددې تاکيد کوي چې دا آيت په سياق کې راغلي، چې امام څخه د اجازې نه غوښتل، دالله تعالی د عذاب او غضب سبب کيږي، لکه د (النور سورت) پدې لاندیني آيت کې چې راغلي: {قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (النور: ٦٣)}.

احاديثو کې هم د مسلمانانو دامام او امير په اطاعت او استیذان تاکيد شوی او د جهاد غونډې اهم کار چې له نور و مصلحو څخه يې اهميت او ارزښت ډير دی

اڃا ڏاڏا مجاهدين ٻي اجازي جهاد ته وڃي، نولي به هغه مسئلہ چي به پيڻه شي، هغه دده تحرير بالنفس (حمل النفس على الغرور) دی، او ڏاڏا به جهاد کي جايز دی، نه ناروا! چي همدا استدلال اود (تغريب بالنفس) مسئلہ په دي لاندینو کتابونو کي تشریح شوي (الحاوي الكبير (۲۰۶/۱۴) ومغني المحتاج (۲۴/۶) وروضة الطالبين (۲۳۸/۱۰) وشرح السير الكبير (۱۲۳/۱) والفتاوى الهندية (۱۹۲/۱).

(۳) قول: په (المحلی ۲۱۷/۷) کي ډاډن حزم رح او (الإنصاف ۱۵۲/۴) يو قول دامام احمد رح نقل دی، چي دوي وايي، چي دامام له اجازي پر ته جهاد ته تلل روا دي او باک نلري، دليل يي ډاډي چي الله تعالی دي آيت کریمه کي فرمايي:

{فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلِّفُ الْإِنْسَانَ حَرْصَ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكْفِ بِأَسِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنْكِيلًا (۸۴) { (النساء: ۸۴). علامه ابن حزم پدي آيت باندې داسي استدلال کوي، چي دجهاد ددي آيت کریمه خطاب عام او حکم يي ټولو مسلمانانو ته شامل دی، نو که څه هم څوک ور سره نه وي، بيا هم هر څوک پدي حکم مامور دي " (المحلی ۴۲۱/۴).

خوددي استدلال ځواب داسي کيدای شي چي دي آيت کي خوله امام څخه په عدم استيدان کوم دليل نه تر سترگو کيږي، ځکه دا خطاب خو پيغمبر عليه السلام ته دی او هغه امام او خلک يي پيروان او تابع دي.

امام به دښمن دمسلمانانو له تکليف رسولو څخه منع کوي، او هم به مسلمانان خپلو کي يوبل ته له ضرر رسولو څخه منع کوي (فتح الباري ۱۱۶/۶)

(۲) قول ډاډي، چي جهاد ته دامير له اجازي نه په غير تلل حرام نه، بلکي مکروه دي، چي دا دشوافعورح قول دی او داحنافوقول هغه وخت ورسره مل دی، چي دي مجاهد کي طاقت او ځواک دښمن دمقابلې موجود وي، امام شافعي رح په (الام) کي ليکي "وان غزت طائفة بغير أمر الإمام کرهته لمافي إذن الإمام من معرفته بغزوهم ومعرفتهم ويأتيه الخبر عنهم فيعينهم حيث يخاف هلاكهم فيقتلون ضيعة. قال الشافعي رحمه الله: ولا أعلم ذلك يحرم عليهم". (الام ۳۷۹/۸).

ددې فوق الذکر قول تفصيل په لاندیني کتابونو کي پداسي عبارت ليکل شوی چي: دمستلي مزید وضاحت هم له ځانه سره لري هغه کتابونه او حوالې پدي توگه دي (الحاوي الكبير (۲۰۶/۱۴) ومغني المحتاج (۲۴/۶) وروضة الطالبين (۲۳۸/۱۰) شرح السير الكبير (۱۲۳/۱) والفتاوى الهندية (۱۹۲/۱).

شوافعورح هم په هغې دلايلو استدلال کړی، په کومو چي دي نوروهغو مذاهبو کړی چي هغوي يي دجهاد پر لور خروج له اذن پر ته حرام بولي، خو شوافع بيا داستدلال سبک بدلوي او دهمدي دلايلو په رڼا کي يي حرام نه بلکي مکروه بولي او هم وايي، چي له اجازي پر ته جهاد ته تلل حرام ځکه ندي، چي که

د جهاد انتظامي امور چې دمشر تابه پورې به يې اړه پيدا كوله.

(۲) همداسې په هغه عامه سياساتو كې چې دامت د عامه مصالحو تحقيق پكې موخه وي، رجوع يې امام ته كيږي. همدا وجه وه، چې رسول الله صلى الله عليه وسلم به چې پدې باب كې داسې مسايلو كې تصرف كاوه، هغه به د امامت له ليدلوري و، نه درسات او قضاء له جهته، او كله چې موډا جوته كړه، چې دا ډول تصرف د امامت له خصايصو او ليدلوري څخه دى، نه درسات او قضاء له جهته، نو رجوع به پكې امامانو او حكامو ته كيږي، نو پايله داشوه چې له اقدام څخه مخكې به استيذان او ترې اجازه اخستل لازم وي او ددې نه په غير به گام نه اخستل كيږي.

امام القرافي په (الإحكام في تمييز الفتاوى من الأحكام ص: ۱۰۸) كې وايي چې هغه چې رسول الله صلى الله عليه وسلم كوم كار او تصرف د امامت له ليدلوري كړى لكه، د غنایمو ویش، د مصالحو په رڼا كې د بیت المال تقسیم، د حدودو اقامه كول، د لښكرو تنظیمول، د یاغیانو وژل، اقطاعات په كليو او معادنو، ویشل او داسې نور....، نو هیچاته جواز نلري، چې دوخت د امام یا امیر له اجازې پرته داسې كوم اقدام وكړي، ځكه رسول الله صلى الله عليه وسلم داسې تصرفات د امامت له ليدلوري او حیثیت څخه كول او داپه غیر له اجازې یا استیذانه نه روا كيږي، نو ددې کریمه آیت په

ابن حزم بل دلیل كې دا آیتونه وړاندې كوي، چې
{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانفِرُوا ثُبَاتٍ أَوْ
انْفِرُوا جَمِيعًا (۷۱)} {النساء: ۷۱}.

وقوله تعالى: {انْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا
بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ
كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (التوبة: ۴۱)}.

علامه ابن حزم ددې آیتونو وجه داستدلال داسې بیان کړي، چې الله تعالی پرته ددې څخه چې جهاد ته تلل یې د امام په استیذان مقید کړي، پدې آیتونو کې یې په نفیر عام مطلق حکم کړی، نو د امام اجازه پکې نده شرط شوي، خو د ابن حزم ځواب داسې کیدای شي، چې پدې آیتونو کې حکم مطلق په نورو آیتونو سره مقید دی، هلته بیا د امام اجازه شرط شوي ده، او استنفار ده ته موکول یا سپارل شوی، چې مطلق په مقید باندې حمل کیږي لکه دې کریمه آیت کې {إِذَا قِيلَ لَكُمْ انْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ}

تر ټولو راجح قول :

لومړنی قول (په جهاد الطلب کې دخروج پر

وخت له امام څخه د اجازې غوښتلو شرط) راجح دی، او دا څو سببونو په دلیل چې هغه دادي :

(۱) همدا کار د نبی علیه السلام ظاهر الهدی ده، یقیناً رسول الله صلى الله عليه وسلم او څلورو خلفاوو د جهاد د ولایت چارې پخپله سنبالولې، لکه د جهاد اعلان، د لښكرو تلل، د قوماندان ټاکل او نور داسې

دلیل شریعت مقررہ شو، چې دې کې ښه جوت دی {وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ (الأعراف: ۱۵۸)}.

(۳): که چیر ته دجهاد چارې دامت دهر فرد په لاس کې شي، نو دډېرو مفاسدو دروازي به خلاصې او امت کې به اختلاف او نزاع رامنځته شي، اوداهغه څه دي، چې شریعت یې دفع او منع واجب کړي ده، او قاعده داده چې کله کوم واجب دده څخه په غیر نه تما مېري، نو داهم بیا واجب گرځي ((والقاعدة أن ما لا يتم الواجب إلا به فهو واجب)). په (مواهب الجلیل) کې (خطاب) له (شیخ احمد زروق رح) څخه نقل کړي، چې ده به خپلو ورونو ته په توضیو کې ویل چې: دمسلمانانو دمشر له اجازې نه په غیر جهاد ته پاملر ته او توجه دفتنو دپیدا کیدو او دکم برې لامل گرځي ((التوجه للجهاد بغير إذن جماعة المسلمين وسلطانهم فإنه سلم الفتنة وقلما اشتغل به أحد فأتبحر)) (مواهب الجلیل ۳/ ۳۵۰.....)

بل داچې پدې حالت دمسلمانانو امام دخپل امامت دحکم له مخې دښمن په حالاتو ښه پوهیږي او دهغو قوت او ضعف هم ور ته معلوم وي. اوهم پدې پوهیږي، چې کله دمحاربي وخت او کله ندی، نو کومه فیصله چې پدې باب هغه وکړي، هغې کې به دمجاهدینو خیر او برکت وي. نو ددې اړتیاوو او ځانګړتیاوو له مخې ویلای شو، چې جهاد ته تګ کې له امام څخه اجازه واجب او پر ته له اجازې، تلل حرام عمل دی، همداسې که دامام داجازې نه په غیر څوک جهاد ته لاړ شي، نو ددې امکان نشي دیدای چې دمجاهدینو تر منځ به ضرور اضطرابات او ګډوډۍ پیدا کيږي او ددې پایلې به بیا ګټورې نه وي، ددې

امله به چې کله رسول الله صلى الله عليه وسلم کومه سريه یا کوم لښکر لیږه، نو هم به یې ور ته امیر او مشر ټاکه او هم به یې دوی ته امر کاوه چې ددې امیر او مشر اطاعت وکړي.

هو!

. البته فقهاوو داستیذان له حکم څخه ځینې صور نونه مستثنی کړي، چې څو یې دادي: که چیر ته دامام په اجازه غوښتلو مصلحت ظاهره فوت کیده بیا اجازه ضرور نده، چې ددې لپاره فقهاء ځینې بیلګې وړاندې کوي او وایي چې داجازې په صورت کې مسلمانانو ته ضرر رسیده او یا پرې دښمن ته قوت او دې فرصت کې ور ته پوځي مرسته رسیده، نو اجازه دې وخت کې شرط نده، لکه چې احناف همدا صورت دعدم استیذان صورت بولي، او (فتاوی هندیه) کې کارې چې: فإذا علم المسلمون أنهم يتضررون بترك القتال كأن يتقوى عدوهم بوصول المدد إذا تركوا قتاله فلا إذن للإمام. (الفتاوى الهندية ۲/ ۱۹۲)

یا لکه چې مالیکان، شوافع او حنابله رح وایي چې که چیر ته په استیذان غوښتلو سره دښمن دهمزیمت او ماتي فرصت له لاسه واته، نو اجازه بیا مجاهد لپاره شرط نده، لکه چې وایي - أن يترتب على الإذن فوات فرصة للنكابة بالعدو.

وقد نص على هذا المالكية (المصدر السابق ۳/ ۳۴۹) والشافعية (حاشية قليوبي وعميرة ۴/ ۲۱۸) والحنابلة (الإنصاف ۴/ ۱۵۱)

که چیر ته دمسلمانانو امام، نه چاته دجهاد فی

په أحكام المجاهد بالنفس.... في الفقه الإسلامي

کتاب کې، (مرعي بن عبد الله) داسې ليکلي چې کفارو در رسول الله صلى الله عليه وسلم په اوبسانو پر غل وکړ، نو (سلمه بن الأكوع رض) ورسره له مدينې منورې څخه بهر مخ شو، ورپسې شو او مقاومت يې ورسره در رسول الله صلى الله عليه وسلم داجازې نه په غير وکړ، خو رسول الله صلى الله عليه وسلم يې مدح وکړه او ويې ستايله او داسې وفرمايل چې: «خير رجالتنا سلمة بن الأكوع، وأعطاه سهم فارس ورجل» يعنې حضرت سلمه يو نر او باتور سپر دی، او بيا يې ورته يوه برخه دآس او بله دپلې ورکړه، نو دا پدې دلالت کوي چې د کفارو دیر غل پر وخت دامام داجازې نه په غير جهادته وتل روادې او کوم ډول ممانعت پکې نشته.

نوخبره به داسې را خلاصه کړو!

چې په تعرضي جهاد يا جهاد الطلب کې د فقهاو اختلاف شتون لري، خو غوره او راجح قول يې دادی چې له امام المسلمين څخه اجازه غوښتل شرط دي او کله چې کفار دمسلمانانو په سيمو پر غل وکړي، نو بيا دچا اجازې ته اړ تيا نشته او ددې نه په غير جهادته تلل روادې او دې کوم جرح نه ليدل کيږي! والله تعالى اعلم

سبيل الله امر کاوه، اونه يې ورته دمجاهدينو اعداد يا دپوځي روزنې او تربيت اسانتياوې برابرولې، نو دا حنافو او حنابلو په گډون گڼو کتابونو د لاندې قيوداتو په رڼا کې دامير له اذن پرته جهادته تلل جايز بللي، چې ځينې هغه شرطونه دادې: ۱- چې جهاد فرض عين وي. ۲- چې په خروج کې يې ضرر اعظم له بقا څخه نه وي، ۳- چې دامام لخوا عامه منع نوي اعلان يا صادر شوي

دويم حالت:

هغه چې کفار دمسلمانانو په هيوادونو او مناطقو ناڅاپه پر غل وکړي او پدې ډول اضطراري حالاتو کې دمسلمانانو امام ته ځان رسول او ترې اجازه غوښتل سخته وي، نو فکر کوم د فقهاو تر منځ به دې کې کوم اختلاف نه وي، چې مسلمان دې دامير داجازې څخه پرته ددښمن مقابلې ته ورو دانگي او داسلامي خاورې دفاع دې ترې وکړي او دې کې به کوم جرح نوي، لکه چې دمدافعي دحالت پر وخت د کفارو مقابلې ته له اجازې نه په غير ورو دانگل دې مشهورو کتابونو کې په ښه وضاحت شته او هلته موجود دي (المغني لابن قدامة) (۳۳/۱۳) وکشاف القناع (۳۹۷/۲) وحاشية الروض المربع (۲۶۹/۴) ومغني المحتاج (۲۴/۶) ومواهب الجليل (۵۴۰/۴) وتبيين الحقائق (۲۴۱/۳، ۲۴۲) وحاشية ابن عابدين (۲۰۵/۶) والمحلّ بالآثار لابن حزم (۴۲۱/۵).

دليل يې دادی:

آیا از کمترین مقام در جنت آگاه هستید؟

احساس می‌کند که هیچ کسی همچو نعمتی را که به او داده شده که عبارت از نجات از دوزخ است نصیب نشده است، او در همین حال می‌باشد ناگاه درختی در بالای سر او ظاهر می‌شود وقتی آن را می‌بیند می‌گوید: ای رب! مرا به این درخت نزدیک گردان تا در سایه آن بیاسایم و از آب آن بنوشم! الله تعالی می‌گوید: ای فرزند آدم! شاید این نعمت را برایت بدهم نعمت دیگری را از من بخواهی، می‌گوید: یا الله عزوجل! غیر از این سوال دیگری از تو ندارم، و به این سخن خود بارش عهد و پیمان می‌کند که غیر از این درخت چیزی دیگری را از او نخواهد، ولی ربش او را در این قضیه معذور می‌داند زیرا او چیزهای را می‌بیند که توان صبر از آن را ندارد، پس الله تعالی او را اجازه می‌دهد که به درخت

در صحیح مسلم از عبد الله ابن مسعود و مغیره بن شعبه رضی الله عنهم روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده‌اند: بیشک موسی علیه السلام از رب خود پرسید و گفت: ای رب! کمترین کس از اهل جنت از روی منزلت کیست؟ الله جل جلاله فرمود: آخرین کسی که در جنت داخل می‌شود، او کسی است که می‌خواهد از فراز پل صراط عبور کند، گاهی به هر دو دست و پای می‌رود، و گاهی آتش او را می‌سوزاند، اما وقتی که از مقابل آتش جهنم دور شود بسوی آن می‌بیند و می‌گوید: بسیار با برکت است ذاتی که مرا از تو نجات بخشید، یقیناً ربم چیزی را نصیب من نموده که به هیچ‌یک از اولین و آخرین نصیب نکرده است، آنگاه بر کناره جهنم می‌نشیند - لیکن الله عزوجل او را از آن نجات بخشیده است - و

الله عزوجل خواسته است خاموشی اختیار کند و لیکن بر سکوت خود صبر کرده نمی تواند و می گوید: ربم! مرا در جنت داخل کن، الله جل جلاله ذاتی که نزد او خزانه های آسمان ها و زمین است می گوید: ای بنده من! به جنت داخل شو، وقتی داخل جنت شود گمان کند که جنت از مردمی که قبل از وی سبقت کرده اند مالا مال است، و حوران بهشتی از دواج کرده اند، پس می گوید: ربم! مردم در مقام های خود قرار گرفته اند و پاداش های خود را دریافت نموده اند، پس حال من چگونه خواهد شد؟ الله جل جلاله می گوید: ای فرزند آدم! چه چیز ترا از من راضی خواهد نمود؟ آیا راضی خواهی شد که برایت به اندازه ملک یکی از پادشاهان دنیا باشد؟ می گوید: ای ربم! راضی هستم، الله جل جلاله می گوید: این و مانند آن تا پنج برابر مر تراست، می گوید: راضی هستم ای ربم، الله جل جلاله می گوید: این و ده چند آن تراست، و تراست آنچه که نفست بخواید، و چشمت لذت یابد. بعد از آن الله جل جلاله برایش می گوید: ای بنده من! بخواه از من آنچه که دلت آرزو می کند؟ پس می گوید: ای ربم! فلان و فلان چیز از تو می خواهم، الله جل جلاله می گوید: همه آن را برایت عطا کردم، می گوید: فلان چیز.. الله عزوجل می گوید: عطا کردم برایت.. هنگامیکه تمام آرزوهایش به پایان می رسد و دیگر چیزی از او نمی خواهد الله جل جلاله می گوید: ای بنده ام! آیا فلان چیز را نمی خواهی؟ به رحمت و مهربانی ارحم الراحمین بنگرید! نعمت های که در یاد بنده نیست

نزدیک شود و از سایه و آب آن استفاده نماید، در آن حال درخت دیگری به او نمایانده می شود که زیباتر از درخت نخستین بود، می گوید: ای ربم! به درخت دومی نزدیکم گردان، تا از آب آن بنوشم و در سایه آن بیارام، سوگند بعزت و بزرگی ات که غیر از این چیزی از تو نخواهم، الله تعالی می گوید: ای فرزند آدم! آیا با من عهد و پیمان بسته بودی که غیر از آن درخت چیزی از من سوال نکنی؟! می گوید: سوگند بعزت و بزرگی ات که غیر از این از تو چیزی سوال نکنم، پس الله تعالی به او اجازه می دهد که به درخت دومی نزدیک شود زیر الله جل جلاله می داند که وی چیزی را می بیند قدرت و توان صبر از آن را ندارد، در این حال درخت سوم می گوید که زیباتر از دوتای اولی است نزد دروازه جنت به مقابل چشم او ظاهر می شود وی کوشش می کند که صبر کند و آن درخت را از ریش سوال نکند ولی نمی تواند و می گوید: ای ربم! به درخت سوم می رانم نزدیک گردان تا از سایه آن استفاده نمایم و از آبش بنوشم، سوگند بعزت و عظمت تو که غیر از این هر گز سوالی ندارم، الله تعالی می گوید: ای فرزند آدم! چقدر غدار هستی؟ آیا با من عهد نکرده بودی که غیر از درخت دومی سوال دیگر نکنی؟ می گوید: آری ربم! فقط این سوالم را پوره کن غیر از این هر گز سوال ندارم، الله عزوجل او را معذور می داند، وقتی الله جل جلاله او را به این درخت نزدیک گرداند و در نزد دروازه جنت نشست و آواز اهل جنت و نعمت های که بر آن قرار دارند و دیدار و خوشحالی آنها را شنید مدتی را که

به یادش می‌آورد و می‌گوید: آیا فلان نعمت را از من نمی‌خواهی؟ می‌گوید: آری ربم می‌خواهم، الله جل جلاله می‌گوید: آیا فلان نعمت را از من نمی‌خواهی؟ از من فلان چیز را بخواه، بعد از آن همه این نعمت‌ها را برایش می‌دهد تا آنکه آرزوهایش به پایان می‌رسد. سپس الله جل جلاله به او دستور می‌دهد که به قصرها و خانه‌هایش داخل شود، و قتیکه به قصرش داخل می‌شود دو تن از زنان بهشتی نزد وی داخل می‌شوند و برایش می‌گویند: حمد و ثنا الله عزوجل را که ترا برای ما زنده ساخت، و ما را برای تو زنده گردانید، بعد از آن به نعمت‌های که به وی داده شده است می‌نگرد و می‌گوید: سوگند به الله عزوجل که به هیچ کسی این نعمت‌ها داده نشده که بمن داده شده است.

این داستان کمترین اهل جنت است از حیث مقام و درجات، وقتی موسی علیه السلام رب خود را از کم‌ترین اهل جنت از نگاه منزلت سوال نموده بود شنید گفت: ربم! پس بلندترین اهل جنت از حیث منزل کیست؟ الله جل جلاله می‌گوید: ای موسی! آن گروه کسانی‌اند که کرامت ایشان را بدست بلا کیف خود غرس کردم و بدان مهر نهادم پس هیچ چشمی ندیده... سوگند به الله عزوجل هیچ چشمی آن را ندیده است و نه هیچ گوشی آن را شنیده است، و نه در هیچ قلبی تصور مثال آن گذشته است، عالی مرتبه است ذاتی که صاحب پادشاهی است، این جنت پاکیزه است و نعمت‌های آن نیز پاکیزه است، و نعمت‌های آن همیشه و لازوال است، نام‌های دیگر آن

دار السلام و جنت المأوی است، و منزلگاه لشکر ایمان و قرآن است، شانه‌های اهل آن از طلا و عرق‌هایشان از مشک خالص است، عمارت‌های آن خشتی از طلا و خشتی از نقره است، و قصرهای آن از لؤلؤ و زبرجد و یا از نقره و یا از طلای خالص است، همچنان از در و یا قوت در غایت حسن و کمال بنا کرده شده است، و گل آن از مشک خالص و یا زعفران است، سنگریزه‌های آن در و یا قوت پراکنده کرده شده است، خاک آن از زعفران و یا مشکی که از آهوان گرفته شده است، دریاچه‌های آن بدون حفره‌ها در جریان است، پاک است ذاتی که آن را از سیلاب‌ها نکه داشته است، از زیر قصرهای ایشان چنانکه بخواهند چشمه‌های بیرون می‌شود غیر از اینکه از آب نهرهای آن چیزی بکاهد، جوی‌های از غسل خالص و آب و شراب و شیر در آن در جریان است، پاکی مر ذاتی را است که صاحب ملک و عظمت و بزرگی و عزت و پاکی است، و حمد و ثناء مر ذاتی را که شنوای همه آوازه‌های آشکارا و پنهان است، و او ذات یگانه عبادت شده و ذات به پاکی یاد کرده شده و ستوده شده و فرو فرستنده قرآن است، و حکم اول و آخر همه مر او راست، پاکی مر تراست ای صاحب عظمت و پادشاهی، مشتاقان جنت باربشان رازها و خبرهای دارند، بلکه هر گاه به جنت دست یابند به غیر آن هر گز توجه نمی‌کنند.

از: (مشتاقان جنت)

شافص های سیاست فاربی

از کتاب (ابوبکر رضی الله عنه)

می گذارد و همین، جلوه ی قدرتمند و باشکوهی از اسلام به نمایش گذاشت.

ب) لشکر اسامه رض: گسیل لشکر اسامه رض نقش مهمی در ایجاد وحشت در دل دشمنان اسلام و ارائه ی تصویری قدرتمند از اسلام داشت و طوری شده بود که بازگشت پیروزمندانه ی لشکر اسلام به مدینه، رومی ها را به سؤال و شگفت واداشته و آنان را به قدری در هراس انداخته بود که هرقل را بر آن داشت تا ده ها هزار از نیروهایش را در مرزها مستقر کند. با انتشار این خبر و رسیدن آن به ایرانی ها، هیبت و شوکت اسلام و مسلمانان، بیش از هر زمانی در این قدرت ها رخنه کرد.

۲- پیگیری فرمان رسول خدا ص درباره ی جهاد

ابوبکر صدیق رضی الله عنه برای تأمین دعوت و رساندن آن به مردم، راه جهاد را ادامه داد و برای گسترش دعوت حق، عموم مسلمانان

در دوران خلافت ابوبکر صدیق رضی الله عنه مهم ترین اهداف و شاخص های سیاست گزاری خارجی حکومت اسلامی به شرح زیر تبیین شد:

۱- ارائه ی نمایی باشکوه و قدرتمند از اسلام به سایر ملت ها

استراتژی ابوبکر رضی الله عنه در تحقق این هدف، به روش های زیر به اجرا درآمد:

الف) خبر پیروزی مسلمانان، در رویارویی با جریان ارتداد و آشوب فتنه گران که به فروکش کردن آتش فتنه و تثبیت پایه های حکومت اسلامی انجامید، به حکومت های مجاور خلافت اسلامی رسید. تحولات قلمرو اسلامی در آن زمان زیر نگاه دو قدرت ایران و روم بود و چون خبر پیروزی مسلمانان در این جریان به ایران و روم رسید، دانستند که این قدرت جدید، دسیسه ها و چالش ها را به راحتی پشت سر

را به جهاد و خروج در راه خدا فراخواند تا طاغوتیانی را که دعوت رسول خدا ص را رد کرده و نور حق را از ملت‌هایشان دریغ نموده بودند، نابود کند. عموم مسلمانان نیز فراخوان ابوبکر صدیق رضی الله عنه را لبیک گفتند تا زیر پرچم جنگاوران مجاهدی چون خالد رض، ابو عبیده رض، عمرو رض، شرحبیل و یزید رضی الله عنهم انجام وظیفه نمایند.

این فرماندهان از سویی خلیفه‌ی باتجربه و کارآزموده‌ای منصوب شده بودند که دانش نظامی شگفت‌انگیزی داشت؛ دانشی که در شرایط بحرانی و چالش‌های فراروی مردمش، به دست آورده و او را در گزینش بهترین فرماندهان لشکری به نحو احسن یاری داده بود. ابوبکر صدیق رضی الله عنه علاوه بر گزینش درست فرماندهان، همواره آنان را راهنمایی می‌کرد و همین، باعث شد تا شام و عراق در کوتاه‌ترین زمان ممکن و در حداقل تلفات و سختی‌ها فتح شوند.

۳. عدالت‌گستری و مهرورزی در میان مردم مناطق فتح شده

سیاست خارجی ابوبکر صدیق رضی الله عنه مبتنی بر عدل‌گستری، برقراری امنیت و ایجاد اطمینان و آرامش خاطر برای توده‌ی مردمان مناطق فتح شده بود تا بتوانند به وضوح تفاوت حکومت حق و حکومت باطل را دریابند و در پی آن چنین نپندارند که حکومت ستم‌پیشه‌ای نابود شده تا حکومت ستم‌گر دیگری و یا ظالم‌تر

از آن، روی کار بیاید. ابوبکر صدیق رضی الله عنه به فرماندهانش سفارش نمود که رفتار عادلانه و محبت‌آمیزی با مردم داشته باشند؛ چرا که شکست خورده، بیش از هر کس دیگری نیازمند مهر و عطوفت است تا انگیزه‌های جنگ و شورش، از او برداشته شود.

مسلمانان فاتح نیز این رویه را با مردم مناطق فتح شده در پیش گرفتند و توجه ویژه‌ای به سازندگی و عمران نمودند. توده‌ی ملت‌ها، با برپایی ترازوی عدل، منش نوینی از انسانیت راستین دیدند که باعث انتشار نور اسلام و شکار دل‌ها شد و بدین سان همه، در برابر اسلام گردن نهادند. سپاهیان فارس و روم، به هر جا که قدم می‌گذاشتند، خرابی به راه می‌انداختند و با هتک حرمت و تجاوزگری، آن چنان وحشت و هراس شدید می‌ایجاد می‌کردند که خاطره‌ی تلخش، سینه به سینه و نسل به نسل می‌گشت.

اما ورود سپاهیان اسلام به قلمرو فارس و روم، جلوه‌ی زیبایی از عدالت و مهرورزی را نمایان کرد و جایگاه انسانی آحاد ملت‌ها را که در اثر ظلم و خفقان حکام ستم‌پیشه‌ی فارس و روم، به نابودی کشیده شده بود، به آنان باز گردانید. ابوبکر صدیق رضی الله عنه به این استراتژی، توجه ویژه‌ای داشت و همواره به رفع اشتباهات و کجی‌ها می‌پرداخت. بی‌هقی رحمه الله می‌گوید: عجم‌ها، پس از هر پیروزی، به غارت‌گری پرداخته و هر طور که می‌خواستند با بزرگان و سرآمدان حریف شکست خورده، برخورد می‌کردند و سرکشته‌های

دشمن را جهت افتخار و به نشان پیروزی، برای شاهانشان می‌فرستادند.

مسلمانان در جنگ با رومیان، به قصد مقابله به مثل، همین رویه را در پیش گرفتند که از آن جمله می‌توان به کار عمرو بن عاص رض و شرحبیل بن حسنه اشاره کرد که سریکی از فرماندهان رومی به نام بنان را با عقبه بن عامر رضی الله عنه به مدینه فرستادند.

اما ابوبکر صدیق رضی الله عنه این کارشان را نکوهش کرد. عقبه رضی الله عنه عرض کرد: «ای خلیفه‌ی رسول خدا! دشمن، با ما همین کار را می‌کند». ابوبکر صدیق رضی الله عنه فرمود: «آیا می‌خواهید روش فارس و روم را در پیش بگیرید؟! پس از این، هیچ سری را برایم نفرستید و به نامه و گزارش کارتان بسنده کنید».

۴. برداشتن هرگونه زور و اجبار از مردم

یکی از شاخص‌ترین سیاست‌های خارجی ابوبکر صدیق رضی الله عنه برداشتن زور و اجبار از مردم مناطق فتح شده بود و هیچ کسی را به پذیرش اسلام مجبور نمی‌کرد؛ این رویه‌اش، برخاسته از فرموده‌ی الهی بود که: (أَفَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّى يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ) (یونس: ۹۹) یعنی: «آیا تو می‌خواهی مردم را مجبور کنی به این که ایمان بیاورند؟!»

هدف مسلمانان از جهاد برون‌مرزی و فتح سرزمین‌ها، نابودی سرکشان و در پی آن گشایش درها به سوی ملت‌ها بود تا کابوس ستم را از بین

برند و شرافت و انسانیت‌راستین را به مردم هدیه کنند؛ نور اسلام را ببینند و آزادانه تصمیم بگیرند. آری! مسلمانان، کسی را به پذیرش اسلام، مجبور نکردند و تا زمانی که با آن‌ها عهد شکنی نشد، بر پیمان خود به ترتیب زیر پایبند ماندند:

(الف) پرداخت جزیه از سوی کسانی که اسلام را قبول نکردند.

(ب) عدم به‌کارگیری و استخدام غیرمسلمانان در کارهای کلیدی از قبیل فعالیت‌های لشکری و نظامی.

(ج) اخذ پیمان از غیرمسلمانان قلمرو حکومت اسلامی مبنی بر این که از فعالیت‌های ضد اسلامی پرهیزند.

(د) در صورتی که هر غیرمسلمانی، خواسته باشد دینش را تغییر دهد، تنها باید مسلمان شود.

با توجه به این که به زور و اجبار نمی‌توان عقیده‌ای را بر کسی تحمیل کرد، اسلام و حکومت اسلامی، برای غیرمسلمانان از طریق شرح عملی و تئوری به گونه‌ای تبیین شد که به میل خود این دین را بپذیرند و مسلمان شوند.

از کتاب «ابوبکر»

ذبیح الله مجاهد

خوشیې له خپل ولس سره

جدي گواښ دی، او اسلام هم له قوم پرستی نه منع کړي یو، په دالس کاله يرغل کې هر قوم ته په افغانستان کې په مختلفو ډولونو ستونزې پېښې شوي دي، هغه که پښتون دی او که کوم بل قوم، خو باید ټول یې په یوه اتحاد سره مخه ونیسو، په تاجکو وروڼو کې هم داسې کسان شته، چې په دالس کاله کې په مبارزه او جهاد بوخت وو، او لاهم ستونزې گالي او په پښتنو وروڼو کې هم همداسې! خو په دواړو قومونو کې بیا داسې اشخاص هم شته، چې له کرزي نیولي تر گلاآغاشیرزي، فهیم، حاجی دین محمد او گڼو نورو پورې میلیونران شول، او اوس هم په کابل او ولایاتو کې بانگونه او لوی لوی په سود او رشوت ولاړ تجارتونه لري، او په بهر کې یې هم دځان لپاره کورونه جوړ کړي، چې دا ټول خیانت او ظلم دی، خودا خبره باید په جدي توگه په نظر کې ونیسو! چې دلته ظلم او خیانت قومونو نه دی کړی، بلکه خو

تر ټولو دمخه دافغانستان داسلامي امارت ټولو مجاهدينو او مبارزينو ته سلامونه او نیکې هیلې وړاندې کوم! وروسته له سلامه، زه د افغانستان داخل کی اوسیرم او د امارت د راتلونکي پلان په هکله د پښتنو په اړه ځینې اندیښنې راسره دي امید چې ځواب یې کړئ!

پوښتنه: لکه څرنگه چې پوهیږئ! تیرو لسو کلونو کې امریکا او دهغوی متحدینو ټوله سرمایه گذاري په تاجکو او هزاره گانو وکړه، که بانگونه دي، ددوی دي، که چوکۍ دي، ددوی دي، تاسو په دې اړه څه پالیسی لرئ؟

ځواب: وعلیکم السلام! محترمه زه داسلامي امارت داسلامي پالیسی له مخې ستاسو پوښتنه داسې ځوابوم، چې ستاسو په پوښتنه کې د قومیت یادونه شوي او دازموږ ملی یوالي او ارضي تمامیت ته

حاکمیت د تاسیس په سیوري کې مرفه ،
 باعزت او آبرو مندانه ژوند کول دي ، موږ هغه
 سوله غواړو ، چې هیواد مو خپل ، حاکمیت
 مو خپل واک مو خپل او اراده مو خپله وي ،
 زموږ د عقیدې او دین له لارښونو سره
 برابر حاکمیت راباندې دامن او قرار سیوری
 غوړولي وي ، د بنمن سره معامله او په نتیجه
 کې چې هر راز وي ، ځان چوکيوته رسول او
 د سولې د ټینګښت په نامه په زرګونه پردي او
 کفري ځواکونه په هیواد کې منلو ته موږ کله
 هم سوله نشو ویلای ، بلکې له داسې په
 اصطلاح تش په نامه سولې نه د جهاد په
 گردونو کې سرگردانه ژوند ته سل ځله ترجیح
 ورکوو ، او دین مو هم رانه همداسې یوه تګ
 لاره غواړي ، نو که ستاسو منظور له سولې
 لومړي سوله وي ، نو موږ خو دهغې سولې
 لپاره شپه او ورځ په ځان یو کړې او ځانونه
 د شهادت تر پولې ورته ژمن بولو ، او که
 هدف مو له سولې دوهمه سوله وی ، چې تش
 نوم یې د سولې ، نوره غلامۍ وي ، نو په
 څغرده وایم ، چې هیڅ کله داسې سوله نه
 غواړو ، چې دین او افغانیت یې اجازه نه
 راکوي. مننه السلام علیکم

ذبیح الله مجاهد صیب امید مې دی چې
 ښه او روغ به یې !

نامطلوبو اشخاصو کړي ، چې تل باید د افرادو
 په سترګه ورته وکتل شي ، نه د کوم قوم ! ځکه
 قوم او قبيله الله تعالی د پیژندنې یوه وسیله
 پیدا کړي ، چې د اسلام له نظره له دې نه پورته
 کوم ارزښت نلري او دخلکو غوره والی او نه
 غوره والی د الهي هدایاتو په رڼا کې ، په تقوا او
 پرهیزګاری سره دی ، نه په کوم توکم او قوم
 سره ، نو که امریکایي ښکیلاک ګرو ، په
 افغانستان کې په هر چا سرمایه گذاري کړي
 وي ، هغه افراد دي او موږ د تاریخ په اوږدو کې
 بیګانه پرست افراد درلودلي او په لازمه مقطع
 کې مو مناسبه سزا هم ورکړې ده ، اوس هم
 زموږ ملت هغه ملت دی ، چې پخواو ، او په
 راتلونکې به هم همداسې به حق او حقیقت ولاړ
 ملت پاتې وي . مننه

زمریالی یم سلامونه مې ومنئ لاندې
 پوښتنه راسره ده که راته ځواب یې کړئ !

ایا تاسو نه غواړئ چې سوله وشي؟

ځواب- وعلیکم السلام !

محترم وروره ! زموږ هدف سوله او آرامی
 ده ، زموږ جهاد د سولې او آرامۍ لپاره دوام
 لري ، خو سوله ځانته تعریف لري ، یو په
 مستعمره شوي هیواد کې د غلامۍ آرام عمر
 تیروول ، تش خوړل او څښل او خپل شهواني
 غرایز پوره کول دي ، او یو په خپل هیواد کې
 دخپلو معتقداتو په رڼا کې دیو مستقل

پوښتنه - د مسلمان قتل چې کلمه ووايي، په کوم ايات او په کوم حديث جايز دى، لکه څنگه چې يې تاسو قتلوي دا په اسلام کې شته؟ والسلام على محمد

ځواب - ښه به داوى، چې تا دا پوښتنه له کوم مفتي صاحب نه کړې وي، او ځان دې مطمئن کړې وي، خو زه هم چې څومره پوهيږم ځواب درکوم، لومړى خو په شريعت کې بيلابيل داسې جرمونه شته، چې له امله يې يو مسلمان سره له دې چې مسلمان هم وي، مرگ يې جايز کيږي، مثلاً يو سړى واده ولري او بيا هم زنا وکړي مرگ يې جايز دى، سره له دې چې مسلمان دى، يا يو سړى مسلمان دى، بل مسلمان په قصد سره قتل کړي، نو قصاص يې مرگ جايز دى، سره له دې چې مسلمان دى، او بل هغه مسلمان چې ځانته مسلمان وايي، خو د ظالم سره ودريري او له هغه سره کمک وکړي او دى پوهيږي چې د ظالم سره مرسته کوي، نو دلته يې مرگ مباح دى، پيغمبر عليه السلام يې په اړه داسې فرمايي: (من مشى مع ظالم ليقويه ويعلم انه ظالم فقد خرج من الاسلام - رواه البيهقي - مشكوة باب الظلم صفحه ۴۳۲) ترجمه: څوک چې روان وي، له ظالم سره ددې لپاره چې قوي يې کړي او دى پوهيږي، چې هغه ظالم دى، نو دى له اسلامه ووت.

ذبيح الله صيب! ماته يوسوچ او فکر وړاندې کيږي، هغه دا چې د طالبانو جهاد خو د نفاذ شريعت لپاره دى، خو طالبان چې وايي چې کفار او يرغلگرووځي، بيا به جنگ نه کوو، خوبيا څه فايده، چې کفار له وطنه ووځي، نو تاسو به د ګوډاګي حکومت سره مذاکرات وکړئ، بيا خو به شرعي نظام څرنگه راتلاى شي؟ مننه احسان

ځواب - وروره! تاسو بايد ډاډه واوسئ، زموږ هره پريکړه او فيصله به د اسلام له حکم سره سمه کيږي، اود اسلامي نظام حاکميت زموږ د فرد فرد مجاهد، هغه که مشروي، که کشر، لوى آرمان او هيله ده، الله پاک موږ مکلف کړي يو، چې په هره ممکنه لار او طريقه چې وي، اسلامي نظام حاکم کړو، موږ کله هم له دغې لويې داعيې نه، نه تيريږو او نه هم کله له چا سره په دغه غوښتنه او لوى ارمان باندې معاملې کوو، هيله ده، ستاسو په ګډون ټول مسلمان او بادر که هيواد وال په دې برخه کې هيڅ تشويش ونه لري او په خپلو مشرانو باندې وروسته له درنو آزمينيستونو نه، پوره باور ولري، ستاسو قرباني او دهیڅ افغان قرباني د اسلام په لاره کې خداى جل جلاله نه ضايع کوي، هيله

کوم، مطمئن واوسئ. مننه

مجاهد صاحب خداى دې وکړي چې روغ ياست!

له پورتنیو معلوماتونه ته کولای شې، چې په آسانی سره دغه کسان دخپل دین په رڼا کې وپیژني، چې مجاهدین یې وژني، چې ایا هغه په فساد کې سعی کونکي ندي؟ ایا هغو دنړۍ له لوی ظالم ځواک امریکا سره مرسته نه کوي! سره ددې چې پوهیږې، چې امریکا په نړۍ کې یو ظالم قوت دی؟ او ایا دغه ستا دوستان چې ممکن ته یې په وژلو خپه یې دکفارو سره معاونت او کمک نه کوي؟ دمسلمانانو او هیوادوالو کورونو ته په شپه کې له امریکایي ځواکونو سره څوک ور روان وي چې یرغل پرې وکړي؟ دخوډالرو په بدل کې څوک خپل مسلمان وروڼه نه پریږدي، چې ځان امریکایانو ته ورسوي او برید پرې وکړي؟ دملی امنیت په نامه زموږ په زرهاوو مظلوم هیوادوال چې اکثره یې دیني عالمان او حافظان دي، چې زموږ په هیواد او ټوله اسلامی نړۍ کې دخاص احترام وړ بلل کیږي، څوک په استخباراتي ادارو کې ترسختو شکنجو او سزاګانو لاندې نیسي؟ آیا دغه ستامسلمانان ندي، چې دامریکایي یرغل عملا ملاتړ کوي او دلته دامریکایي مجرمینو سره په هر جرم او ظلم کې شریک دي؟؟؟

له پورتنی اوږده ځوابه، هیله کوم، زما ځواب دپوهې او عادلانه نظر له مخې وگورې، نه دا چې صرف دکینې له مخې هرڅه رد کړې. مننه

بل ځای دحنفی فقهې یو معتبر کتاب فتاوی هندیه کې داسې لیکل شوی (وقطاع الطريق وجميع الظلمة والاعوان والسعاة يباح قتل الكل ويشاب قاتلهم - کذا فی النهر الفائق. فتاوی هندیه جلد ۲ صفحه ۱۲۷) ترجمه: او هغه کسان چې لارې شکوي او ټول ظالمان او مرستندویان یې، سعی کونکي په ظلم او فساد کې دټولو قتل مباح ده او قاتل ته به یې الله اجر ورکوي.

پورته کسان چې اسلام یې دقتل حکم کوي او حتی لا قاتل ته به یې الله تعالی اجر ونه ورکوي، دا ټول مسلمانان دي، خو سره له اسلامه، چې دخپل دین او خلکو په ضد له ظالمانو سره یو ځای شوی وي او دهغوی ملایي تړلې ده، مرګ یې جایز دی، نو دسوال کونکې لپاره به دغومره دلایل بس وي، چې یو څوک سره له دې، چې مسلمان هم ځانته وایي، خو مرګ او قتل یې ثواب لري، چې شریعت ټول تشریح کړي، که ته په دې اړه نور هم معلومات غواړې، نو هر داسې عالم ته ورشه، چې په دین کې معلومات او پوهه ولري، قناعت به درته درکړي، دا چې ممکن ستا دسوال مطلب هم هغه کسان وي، چې دا اوس له امریکایانو سره ولاړ دي او ځان مسلمان هم بولي، او ته غواړې، چې هغه ونه وژل شي، نو وروسته

ونږېد ، امریکا ته ځان یوازینی زبرځواک و اېسید نوځکه دسپینې مانۍ تیوریسانو دپلار بوش په خوله نړۍ ته دنوي نړیوال نظام درامنځته کولو اعلان وکړ.

نوی نړیوال نظام چې یو امریکایي خیالي افسانه ده ، پردې راڅرخي چې په نړۍ کې باید یوازې یو زبرځواک موجود وي ، ترڅو نړۍ اداره کړي ، دغه نظام له سیاسي ، پوځي ، اقتصادي او کلتوري اړخه ګڼ مشخصات لري ، چې په هره برخه کې په امریکایي موډل او امریکایي ارزښتونو ټینګار شوی دی ، دلته ددې نظام د جوړښت جزیات نه بیانوو ، خو عنوان شوې موضوع ته د ورکوزیدو دمقدمې په توګه دومره وایو ، چې دامریکایي نړیوال نظام تیوري وایي ، چې په نړۍ به یوازې دامریکا راج چلیږي ، چین

دشلمې پیړۍ په لومړۍ نیمایي کې دوهمې نړیوالې جګړې داوسنۍ نړۍ نقشه وټاکله ، دالمان او جاپان پوځي افسانه دتاریخ برخه شوه او د بریتانیا دامپراطورۍ ټغر هم له ټولو وچو په تولیدو شو ، دسیالۍ ډګر شوروي او امریکا ته پاته شو ، چې ترخپل منځ یې سره جګړه پیل کړه.

دغه دوو ابرقدرتونو نړۍ ترخپل منځ دنفوذ په ساحو ویشله ، خو یوه شیبه هم دیوه بل په وړاندې خاموشه کینناستل بلکې دتوسعه غوښتنې هڅې یې تل جاري وې ، یوه څپرکه بښي چې شوروي او امریکا دسرې جګړې په موده کې په ۱۲۰ جګړو کې په غیرمستقیم ډول سره مخامخ شول ، چې د یوبل درقبيانو مرسته یې کوله ، د شلمې پیړۍ په وروستیو کې چې شوروي اتحاد

شوي دي او اوس دشوروي د نفوذ دا ساحې په بشپړه توګه د غرب په واک کې دي، خو په همدې سیمه کې یو مهم هیواد چې لا هم دروسیې ترنفوذ لاندې دی، یوکرین دی، یوکرین چې داروپا دوهم ستر هیواد دی، ۴۴ میلیونه نفوس او د حساب وړ اقتصادي منابع لري، دا هیواد د روسیې په وړاندې د ټوپ د تختې حیثیت لري، چې د روسیې د امنیت لپاره خورا مهم دی.

امریکا او لویديځ ملاتړي یې چې غواړي روسیه په خپلو پولو کې کلابنده کړي په تیرو څو کلونو کې په پرلپسې توګه هڅه کوي، چې په یوکرین کې هم دختيځې اروپا دنورو هیوادونو تجربه تکرار کړي، مګر داچې دشوروي اوسنی مشر پوتین د لویديځ له دې پالیسۍ سره سخت مخالف دی، نوځکه ددو طرفه ټکر په نتیجه کې خبره کړکېچ ته مفضي شوي ده.

د روسیې اوسنی مشر ولادیمیر پوتین هڅه کوي د روسیې پخوانۍ برم راژوندی کړي، له همدې امله یې د امریکايي پراختیا غوښتنې په وړاندې سخت دریځ خپل کړی دی، د پوتین همدا مقاومت ددې لامل شوې چې په سوريه د لویديځ دمخامخ برید مخه ونيسي دغه راز په یوکرین کې هم دختيځې

روسیه، انگلستان او فرانسه د خپلو پولو دننه کولای شي، په قوت کې پاته شي خو په نړیوال ځواک د بدلیدو اجازه به نه ورکول کیږي، د امریکايي نړیوال نظام دفاعي لارښود چې ۱۹۹۲ م کال کې ترتیب شوی وایي، چې په معاصره نړۍ کې یوازې روسیه ددې توان لري او تمه ترې کیدلای شي چې امریکا تباہ کړي، نوځکه باید امنیتي تمرکز دروسیې په کلابندی او محدودولو راټول وي.

همدا علت دی چې په تیرو دوو لسیزو کې امریکا او ملګري یې په پرلپسې توګه په دې هڅه کې دي، ترڅو دروسیې دنفوذ ساحه ورټوله کړي او روسیه دخپلو پولو دننه کلابنده کړي، په دې لړ کې په ختيځه اروپا، منځني ختيځ او افریقا کې دروسیې ګڼ ملاتړي رژیمونه نسکور شوي او دروسیې دنفوذ ټغر ترې ټول شوی دی، یوګوسلاویا، عراق او لیبیا هغه هیوادونه دي چې روس پلوه رژیمونه یې د امریکا او ناټو لخوا د پوځي بریدونو په پایله کې له منځه تللي، چې کیدای شي دا تجربه بالاخره په سوريه کې هم تکرار شي دبالتیک جمهوریتونه دغه راز پولنډ، هنګري او دختيځې اروپا په ګڼو نورو هیوادونو کې د امریکا په ټونګ روس پلوه نظامونه چپه

ته يې اورواچاوو خو حکومت يې په وړاندې له ډير زغم څخه کار اخيست چې يوازې يې دخپلو سرتيرو دژوند ژغورلو هڅه کوله ، په همدې مهال چې په مصر کې د امريکا تابع پوځي حکومت دسوله خوښو مظاهره کوونکوپه خپلو بوخت وو ، ټانگونه يې واټونو ته را ايستلي وو او په زرگونو مصريان يې ووژل امريکا او لويديځ يې په وړاندې هېڅ غبرگون ونه ښود مگر په يوکراين کې د حکومت له ځانه د دفاع هڅه يې دمظاهره کوونکو په حق کې تجاوز او جنايت په دود په رسنيو کې تعبيروله چې دې دوه مخي چلند د ډيرو هغو کسانو له سترگو پردې پورته کړې چې په امريکايي منافقت نه پوهيږي .

د مظاهرو په لړ کې د روان ميلادي کال په ۲۱ نيټه دروس پلوه ولسمشر ويکتوريا نوکوويچ حکومت ړنگ شو او نوموړی د پارلمان لخوا معزول اعلان شو ، دنوموړي د حکومت له ړنگيدو وروسته د پارلمان لخوا د الکساندر مورچنيف په نامه د پارلمان يو وکیل د موقت حکومت دمشر په حيث اعلان شو ، د يوکراين نوی حکومت چې دمظاهرو په پايله کې رامنځته شوی سره له دې چې له مشروعيت څخه عاري دی خو بيا هم زياترو لويديځو هيوادونو په رسميت

اروپا دنورو هيوادونو د تجربو د تکرار امکان شنډ کړي .

د امريکا او روسيې د غيربازي په نتيجه کې د يوکراين اولس او سياستوال په دوو برخو ويشل شوي دي ، يوه برخه يې له اروپايي ټولنې او غرب سره د اړيکو پلويان او بله ډله يې د روسيې په دوستۍ ټينگار کوونکي دي ، دغو دوه ډلو په تيرو څو کلونو کې د سختو مقابلو تاريخ تر شا پرې ايښی ، چې د پارلمان رسوا کوونکي جنگونه او نارنجي انقلابونه يې مثالونه دي . د تير ميلادي کال په نومبر کې د يوکراين روس پلوه ولس مشرويکتوريانو کوويچ له اروپايي اتحاديې سره د يوې اقتصادي موافقې له امضاء څخه انکار وکړ ، چې دې اقدام يې غرب پلوه مخالفين راوپارول ، امريکا او د جرمني ، پولينډ او فرانسې غوندې ملگرو يې د پاريدلو مظاهره چيانو مخامخ ننگه وکړه ، تشجيع يې کړل تردې چې مظاهره په عمومي پاڅون واوښته .

په تيرو څو مياشتو کې چې د يوکراين په مرکز کيف کې مظاهرې روانې وې ، حکومت يې په وړاندې له خورا تاريخي حوصلې څخه کار واخيست دمظاهرو په لومړيو ورځو کې مظاهره کوونکي په حکومتي ودانيو وروختل ، عامه تاسيساتو

زبرځواکونوپه ټونگ بحران نور هم وغځيږي او يابه داروپا دا سترهيواد تجزيه شي.

د راتلونکي دقيق اټکل نه شي کيدلای ، خو په ټوله کې د ياد هيواد پيښې نړۍ ته يوځل بيا داستعماري دورې او دشلمې پيړۍ دسړې جگړې دمهال وضعيت وريادوي ، چې لويو استثمارگرو طاقتونو دخپلو گټو لپاره کمزوري اولسونه دجگړو او تشنج په اور کې رانغاړل او په خړو اوبو کې يې ځان ته کبان نيول.

روان وضعيت ښیې چې په يوکراين کې د جابرو زبرځواکونو دمداخلې او استثمار له امله د بحران کټوۍ باندې شوې ، څو ورځې وروسته به ملگري ملتونه ورته داخضر ابراهيمي غوندې يواستازی وټاکي ، او داستان به پيل شي ، دامنيت شورا به دا کټوۍ تر هغو لږې ترڅو دلويديځ لپاره دهغوی له خوښې سره سم خوراک ترې تيار کړي ، په دې جريان کې به وينې ديوکراين دخلکو توييږي او گټې ته به يې يوازې سترو استثمارگرو خولې نيولې وي ، همدا دننۍ متمدنې نړۍ منطق دی ، چې ځينو ته دتمدن اوج ښکاري ، مگر ښايي داسې گلگميري په ځنگلونو کې هم تراوسه نه وي دود شوي.

پيژندلی دی ، چې دې کار دروسيې اعتراض پارولی دی ، روسيې دې اقدام ته په ځواب کې په تورسمندرگۍ کې ديوکراين په خودمختاره سيمې کريميې کې پوځي مداخله کړي او دهمدې سيمې دمرکز سيمفروپل هوايي ډگريې دسمندري پوځونو په توسط اشغال کړی دی.

ديوکراين موقت غرب پلوه مشر د روسيې اقدام پوځي يرغل بللی او له امنيت شورا يې ددې يرغل دبرسي غوښتنه کړې ده ، په دې لړ کې په مرکز کيف کې روس پلوه معترضين هم کوڅو ته راوتلي او دپارلمان له ودانۍ سره يې احتجاج پيل کړی دی ، دامريکا دبهرنيو چارو وزارت ويلی دي چې په يوکراين کې د روسيې پوځي مداخله به خورا بدې او درنې پايلې ولري ، په داسې حال کې چې امريکا او نور لويديځوال ديوکراين لوبه په خپله گټه پای ته رسيدلي بولي ، خو روسيه لا هم مقاومت ته دوام ورکوي او غواړي له خپل نفوذ څخه په استفاده په دې هيواد کې خپل دپيښې ځای وساتي.

داچې د يوکراين دنفوس يوه برخه دروسيې پلويان او يوه برخه يې له لويديځ سره اړيکي غواړي داسې قوي احتمال شته چې په دې هيواد کې به د متبوعو

د فبروري مياشتې راپور

- دروان (۲۰۱۴م) کال د فبروري په مياشت کې هم د تېرو مياشتو په شان د اسلامي امارت د دعوت، ارشاد، جلب او جذب کميسيون په هڅو او د ځايي مجاهدينو په ملاتړ د افغانستان په مختلفو ولاياتو کې ۲۰۲ تنه چي د کابل ادارې اړوند بيلابيلو ارگانونو کې په کار بوخت وو د حقايقو په درک کولو د دغه فاسد او ګوډاګي رژيم څخه راووتل او د اسلامي امارت د مجاهدينو سره يوځای شول.
- ګرانو لوستونکو همدا هم د تسليم شوو کسانو تفصيلي مياشتني ارقام :
- ۱ پکتیکا ۵ تنه عسکر
- ۲ کندز ۵ تنه عسکر،
- ۳ تګرهار ۳۹ تنه عسکر،
- ۴ پکتيا ۴ تنه عسکر.
- ۵ لوګر: ۲ تنه عسکر،
- ۶ کاپيسا: ۲۵ عسکر ۲۵ ميله وسله.
- ۷ بلخ ۱۳ عسکر.
- سرپل: ۳۴ تنه عسکر
- ارزګان: ۱۳ تنه عسکر
- فارياب: ۲۲ تنه عسکر
- هرات: ۱۰ تنه عسکر
- کندهار: ۳ تنه عسکر

هلمند: ۱۸ تنه عسکر

غزني: ۷ تنه عسکر

اوزابلولایت کي اتن عسکر داسلامي امارت له مجاهدینو سره یوځای شو.

داسلامي امارت داتلومجاهدینو سره یوځای شو وبادرکه هیوادوالو مختلفه النوع لویې اووړې وسلې، مخابراتې، وسایط او یوزیات شمېر مهمات مجاهدینو ته وسپارل

د کابل دمنفور رژیم څخه راجلاشو او داسلامي امارت له مجاهدینو سره یوځای شو و هیوادوالو وعده وکړه، چي نوره دخپل ددین او وطن دخارجي اوداخلې مزدورانو سره هیڅ راز تعلق نه ساتي، دخپل مظلوم ولس او مجاهدینو وروڼو سره به همکاري کوي، ترڅو لوی خدای جل جلاله ژر تر ژره زمونږه ویاړلې خاوري څخه دکفر، فسق،، اشغال، فحشاء او گمراهیو کرغیرن تغیرتول کړي اود مسلمانانو دخوښي یو سوچه اسلامي واکمني رامنځته کړي چي دټول افغانان پرې راټول شي.

داسلامي امارت د دعوت، ارشاد، جلب او جذب کمیسیون مشرتابه دوی ته هرکلی

ووایه، انعامونه او جایزې یې ورکړې اود دوی همدانیک اقدام یې ډیرو ستایه چي دیرغلگرو او لاسپوڅي رژیم څخه یې راووتل اود افغانستان اسلامي امارت دمجاهدینو سره یې خپل پیوستون اعلان کړ.

دافغانستان اسلامي امارت دگران هیواد څخه دوحشي یرغلگرو دشرلو اود اسلامي اوملي نظام درامنځته کولو په موخه دران سپېڅلی مقاومت په لړکي دنظامي فعالیت ترڅنگ سیاسي، فرهنگي، تعلیمي اود عوتي هڅي هم گړندی کړي دي داسلامي امارت غښتلي مجاهدین دپراخو پوځي لاسته راوړنو څخه علاوه هره میاشت دهیواد په بیلابیلو ولایتونو او ولسوالیو کي د دعوت اوارشاد کمیسیون په هڅولکه پورته چي ذکر شول دکابل ادارې څخه په سلهاووتنه کارمندان راوړي اوداسلامي امارت غیږي ته پنا راوړي.

دعوت اوارشاد کمیسیون

شهيد ي قافلي

شهيد انجينير عين الله جابر

اوشجاعت له امله د اسلامي امارت مسئولينو د يوه گروپ مسئوليت ور وسپار لو.

شهيد انجينير جابر د صليبي يرغلگرو او د هغوي د گوډاغيانو په وړاندي د شهادت تر ورځې په پوره ميرانه او متانت خپله سپيڅلې مبارزه ژوندۍ وساتله، ډيرى امريکايي ټانگونه يې په ماینونو والوزول، همداراز يې د ډولنېد کليپه ستره غزا کي گڼ شمير امريکايي يرغلگر دوزخ کڼدي ته وغورزول چي د جغتو ولسوالۍ د مسئولينو او د اسلامي امارت د کميسيون له خوا ور ته غټه جايزه هم ور کړل سوه.

په يوه بله پيښه کي يې د چوپان په کلي کي دخپل ملگري شهيد کريمداد په ملتيا، شپږ تنه امريکايان قتل او يوزغروال ټانگ په راکټ ووېشت او په بشپړه توگه يې له مينځه يووړ، چيپالاخړه د تير ثور په پنځمه نيټه د مړ دلي په کلي کي د گوډاگۍ ادارې د اجيرې اردو له عسکرو سره په يوه مخامخ جگړه کي په داسي ورځ په شه د شهادت لوړ مقام ته ورسيد، چي په کور کي يې د کوژدن خبره روانه وه.

شهيد انجينير (عين الله جابر) د غلام حضرت زوی په کال (۱۳۶۷هـ ش) دميدان وردگو لايت د جغتو په ولسوالۍ کي د ډولنې په کلي کي په يوه دينداره او شهيد پاله کورنۍ کي فاني دنياته ستر گيرارونې کړي

اوپه کال (۱۳۷۱هـ ش) کي يې له خپل ورور سره د سيدآباد په ولسوالۍ کي د عبدالمحي الدين په مدرسه کي ديني زده کړې پيل او په ۱۳۷۳هـ ش) کيپه له دې ځايه د غازي محمد جان خان ليسې ته ولاړ، هماغه يې په ليسه کي عصري زده کړو ته دوام ورکړ، ابتدائي او ثانوي تعليمات يې په ياده ليسه کي تر سره کړل او د کانکور له امتحان وروسته د کابل پوهنتون د انجينيري پوهنځۍ ته کامياب شو، يو کال يې د پوهنتون زده کړې هم وکړې چي وروسته يې زده کړې نيمې نيمگوري پرېښودې او د جهاد سپيڅلي صف ته راغی، چي تر څو کلونو پوري يې د يوه کشر مجاهد په صفت کار کاوو، وروسته د نوموړي د زياتي دلاوري

روح دي يي بناد او ياد د ييې تل وي

انالله وانا اليه راجعون

پر مېنه يي يوازي مور او پلار او د سر سپارلو
مجاهدينو يوه غټه دلگۍ پاتې شوه

شهيد ډاکټر (محمد شفيق) مصعب

شهيد ډاکټر (محمد شفيق - مصعب) د حاجي
صاحب غلام حسن زوي په کال (۱۳۷۱ هـ ش) کي
دميدان وردگ ولايت د جغتو ولسوالۍ د سرخ کول په
کلي کي په يوه دينداره او مجاهد پروره کورنۍ کي
زيريدلی دی.

په کال (۱۳۷۵ هـ ش) کي يي د گند کول د گوربت په
عالي ليسه کي زده کړ پيل کړې، ابتدائي او ثانوي
تعليمات يي په ياده ليسه کي تر سره کړل. د کانکور
له امتحان وروسته دخپلې پوهي او خير کتيا له مخې
د جلال آباد پوهنتون د طب پوهنځۍ ته په لوړه درجه
کامياب شو. دوه کاله يي په پوهنتون کي هم درسونه
وويل، خوله دې سره سره به يي د صليبي وحشي
درنده گانو په ضديوه لحظه هم چوپتيا او په آرمه
کښينستنه خوښوله، ددې دوو کلونو په موده کي چي
به کله هم د پوهنتون درختۍ شپې ورځې وې، نو
شهيد مصعب به له خپلو مجاهدو ملگرو سره په
مورچل کي سبا کولې، د بساغلي محمد شفيق جهادي
هڅې نه تنها په جغتو ولسوالۍ کي منحصرې وې بلکي
د سيدآباد او د غزني په ولايت کي يي هم په بي بري ډول
د صليبي يرغلگرو او د هغوي د گوداگانو په وړاندي

خپله مبارزه د سيميزو مجاهدينو په ملتيا روانه
ساتله.

(شهيد ډاکټر محمد شفيق) او (شهيد
انجينير محمد قاعد) د يوې لاري لارويان او د يوه
پوهنتون زده کوونکي وو، نوموړيو يوځل د غزني ښار
د گنج په سيمه کيد يوه کمين په ترڅ کي تقريباً لس
پولنديان د دوزخ کنډې ته وغورزول، همداراز به يي
د جغتو په ولسوالۍ کي پر صليبي وحشي يرغلگرو
دهاوان توغندوييز بریدونه او نور ډير چريکي عمليات
تر سره کول چي گڼ شمير صليبي يرغلگر او د هغوي
مزدوران يي د بريدونو په ترڅ کي له مينځه ولاړل.

د نوموړي د شهادت او غزاگانو قيصي بيخي
ډيري دي چي دامو يي د نمونې په ډول يادي کړي.
تر شهادت يوه شپه مخکي نوموړي د سلطان خيلو پر
قرارگاه او د اجيرو و عسکرو په يوه امنيتي پوسته
دهشتاد دو اوهاوان سخت بريد تر سره کړ، ډير
زيات مالي او ځاني تلفات يي ورواړول، په دې دوهمه
ورځ يعني تير کال د سرطان په پنځمه (۵) نيټه په
داسي حال کي چي دامريکايي ځواکونو کمين ته ور
روان وو، تر رسيدو مخکي په لاره کي د هيري جيت
الوتکو په بمبار کي په شهادت ورسيد، روح يي دي
بناد او ياد د ييې تل وي انالله وانا اليه راجعون

شهيد تنکي ځوان ډاکټر محمد شفيق تر شامور،
پلار او د خپلو خوږو سرتيرو ملگرو ډله پرېښوده

نحسبه کذلك والله حسيبه

اتل او قهرمان

شهيد (انجينير محمد قاعد) - ابو دو جانه

شهید انجینیر (محمد قاعد، ابودوحانه) تقبله الله، په کال (۱۳۷۲هـ ش) دمیدان وړ دگوولایت دجغتو ولسوالۍ دملکي په کلی کې په یوه دینداره اوله اقتصادي پلوه متوسطه کورنۍ کې دې فاني دنیاته سترگې وغړولې او په کال (۱۳۷۶هـ ش) یې دمسجد دملامام اودخپل پلار انجینیر صاحب محمد گل خڅه زده کړې پیل اوبالاخره یې په (۱۳۷۷هـ ش) کال دگنډ کول دگوربت په لیسه کې خپلو زده کړو ته دوام ورکړ، وروسته دغزني ولایت شمس العارفین عالي لیسې ته ولاړ او ثانوي زده کړې یې په یاده لیسه کې ترسره کړې، داچې نوموړي ته الله تعالی ښه لوړ استعداد ورکړی و، دکانکور له ازموینې وروسته په ډیر ولور و نمرود کابل پوهنتون د انجینیري پوهنځۍ ته کامیاب اویو کال یې دپوهنتون زده کړې هم وکړې.

شهید (انجینیر محمد قاعد - ابودوحانه) - ډیر مؤدب، دینداره او دښو اخلاقو خښتن و، چې دهر ملگری په زړه کې یې ځانته خاص ځای پیدا کړی و.

دا چې پر هیواد صلیبي یرغل هیڅ یوه هیوادوال ته د زغملو نه دی، په ځانگړي ډول داسي بادر که انسانانو لپاره خو تر مرگ هم دروند قیمت لري؛ نو له ځان سره یې کلک عهد وکړ، چې دنیوي امور به ټول شاته غورځوم او داسلامی امارت د فدایانو په ټولۍ کېبه شاملیرم، هغه وو چې له نظامیدر سونو وروسته داسلامی امارت دمستولینوله خواد پکتیا ولایت دزرمتم په ولسوالۍ کې دترتیب شوي پلان لپاره د فدایانو په ټولۍ کې انتخاب شو.

دا چیهغه مهال لمړۍ ټولۍ فدایانو عملیات ترسره کړل اودوهمې ټولۍ ته داسلامي امارت دمستول له خواد بیرته په شاتگ امروسو، نوموړی ابودوحانه هم په همدې دوهمه ډله کې وو، چیروندی پاتې سو.

شهید محمد قاعد په نظامي امورو کې ډیر زړور او دکار سړی وو، ځکه یې نو دملگرو په مشوره د فدايي حملې پر ځای د دښمن په وړاندې نورو نظامي عملیاتو ته مخه کړه، نوموړي یوځل دغزینېښار دگنډ په سیمه کې دخپل ملگری (شهید ډاکټر محمد شفیق) په ملگرتیا دیوه کمین په ترڅ کې تقریباً لس پولنډیان ددورخ کندی ته وغورزول، تیر کال یییا دجغتو په ولسوالۍ کې پر امریکایانو دهواوان توغندیو بیز بریدونه اونور ډیر چریکی عملیات ترسره کړل چې گڼ شمیر صلیبي یرغلگر او دهغوي مزدوران یې له مینځه یووړل، د نوموړي د شهادت او غزاگانو قیصې بیخي ډیرې دي چې داموینې د نمونې په ډول یادي کړې.

بالاخره په کال (۱۳۹۲هـ ش) داوولې میاشتې په لسم تاریخ، غزنی ولایت ته څیرمه داسفندي په سیمه کې د صلیبي وحشي یرغلگرو او ګوډاګیانو له لوري دگډو عملیاتو په ترڅ کې په مخامخ کمین کې چې ډیر مرتدین او وحشي یرغلگر په کې له مینځه ولاړل، دهوايي بریدله کبله دشهادت لوړ مقام ته ورسید، روح دي یې ښاد او یاددییې تل وي، انالله وانا الیه راجعون

جنگي جنايتونه

(فبروري)

سيد سعيد

د فبروري په ۱۱مه د ننگرهار ولايت د شيرازدو ولسوالۍ په ستره سورمي سيمه کي اشغالګرو درې تنه ملکي هيوادوال اسيران کړي دي .

د فبروري په ۱۱مه د خوست ولايت د باک ولسوالۍ په کوټکي سيمه کي اشغالګرو چاپه وهلې، د تلاشۍ په مهال يې پر خلګو ډزي کړي يوملکي هيوادوال يې شهيد کړی دوې ميرمني اويوسړي يې ژوبل کړی دی . يرغلګرو په دغه چاپه کي خلګو ته مالي تاوانونه هم رسولي دي .

د فبروري په ۱۲مه د کاپيسا ولايت په تګاب ولسوالۍ کي ديرغلګرو او داخلي عسکرو تر منځ جګړه پيل شوه، همدانسته دوې ورځي وغځيده، دواړو غاړو ته پکي مرګ ژوبله واوښته، د عيني شاهدانو په وينا امريکايانو د جګړې په جريان کي په

د روان (۲۰۱۴ز)، کال د فبروري په ۸مه يرغلګرو وځواکونو د ننگرهار ولايت د چپرهار ولسوالۍ په ادياخېل کلټک سيمه کي د چاپې په مهال اووه تنه ولسي وګړي بنديان کړي دي .

د فبروري په ۹مه د لوګر ولايت د خروار ولسوالۍ د ماڼۍ بازار په سيمه کي داخلي عسکرو د خلګو پر کورونو او دوکانونو چاپه وهلې، د چاپې په ترڅ کي يې خلګو ته پراخ مالي تاوانونه رسولي او ګڼ دوکانونه يې چور کړي دي .

د فبروري په ۹مه د زابل ولايت د شاجوی ولسوالۍ په کلاخيلو سيمه کي ځايي پوليسويوه اتلس کلنه مظلومه نجلی څي په کور کي يې په دغه وخت کي نارينه نه وو د ټوپک په زور له کوره بيوولي ده .

شمشير گوډلو سيمه کي د علي محمد په نوم يوملکي وگړي شهيد شوی دی .

د فبروري په ۱۵مه د زابل ولايت د مرکز قلات ښار په مربوطاتو کي دوه جسدونه وموندل شول ،د عيني شاهدانو په ويناچي همدادوه کسان چي پلار اوزوی دي د پوليسوله لوري په قصدي توگه وژل شوي دي . همدغه پيښه د زابل ولايتي چارواکوهم تائيد کړي ده .

د فبروري په ۱۵مه د هلمند ولايت د مارچي ولسوالۍ د عصمت بازار په سيمه کي امريکايي بي پيلوټه الوتکي درې تنه ملکي هيوادوال چي پر يوه موټر سايکل سپاره وو په نښه او شهيدان کړي دي .

د فبروري په ۱۶مه ماښام د بدخشان ولايت د يملگان ولسوالۍ په اشنام کلي کي ځايي اربکيانو د دغه کلي پر مسجد ډزي وکړي چي له امله يې څلور تنه ولسي وگړي شهيدان شول .

د فبروري په ۱۶مه د فراه ولايت د بالابلوک ولسوالۍ په کنج اباد سيمه کي اربکيانو يولس کلن ماشوم شهيد کړی دی .

د فبروري په ۱۷مه يرغلگرو ځواکونو د شپږنو عملياتو په لړ کي د ننگرهار ولايت د مهمندر ولسوالۍ په بيله سيمه کي چاپه وهلې ، د خلگو کورونه يې تلاشي کړي ، اشغالگرو عسکرو د تلاشي پر مهال ديوليوني په گډون څلور تنه لاريان چي د تخار ولايت اوسيدونکي وو شهيدان کړي او پنځوس

سيمه کي بمباري وکړه ، بمباري چي ډيره پر اخه اودوامداره وه خلگو ته يې دسر اومال ډير زيات زيان ورساوه ، اووه لس تنه ملکي هيوادوال شهيدان او شپږ تنه پکي پتيان شول .

د فبروري په ۱۲مه نيو اکگر و عسکرو د ميدان وردگ ولايت د سيد اباد ولسوالۍ په بدکک کلي باندې چاپه وهلې ، کورونه يې تلاشي کړي ، خلگو ته زيات مالي زيان رسولی او يو تن يې د بندي په توگه له ځان سره وړی دی .

د فبروري په ۱۲مه د کابل ښار د دولسمې حوزې په پلچرخي سيمه کي کورنيو عسکرو پر ملکي وگړو ډزي کړي او يو تن يې پکي شهيد کړی دی . وروسته خلگو د دې پيښي پر ضد لاريون وکړ او د کابل - جلال اباد لاريې د ترافيکو پر مخ تر خوساعتونو پوري تړلې وه .

د فبروري په ۱۳مه يرغلگرو د بي پيلوټه الوتکي په بريد کي دور د گو ولايت د سيد اباد ولسوالۍ په تنگي درې کي دوه تنه ولسي وگړي (عزيز احمد او حاجي صبغت الله) شهيدان کړي دي .

د فبروري په ۱۵مه د هلمند ولايت د باباجي د کوپکي په سيمه کي داخلي عسکرو د يوملکي هيوادوال پر کور چاپه وهل او د همدغه کور درې تنه غړي يې شهيدان کړي دي .

د فبروري په ۱۵مه ديرغلگرو ځواکونو د بي پيلوټه الوتکي په بريد کي د غزني ولايت د واغظ ولسوالۍ په

چي په په پايله کي يې خلکو ته ذکر شوی زيان واوښت .

د فبروري په ۲۲ مه د خوست ولايت د نادر شاه کوټ ولسوالۍ په شمباوټ سيمه کي د جمعې دلمانځه دادا کولوپه وخت په مسجد کي چاودنه شوې يوتن پکي شهيد شوی او شپږ تنه پکي ژوبل شوي دي، عيني شاهدانور سنيو ته ويلي چي دملي امنيت کار کونکي يې ليدلي چي دغه جومات ته يې لاسي بم وغورځاوه او بيا چاودنه پکي وشوه

د فبروري په ۲۴ مه داروزگان ولايت د دهر اود ولسوالۍ په کښته ټوټو سيمه کي اربکيانو يوسپين بربري سړی شهيد کړی دی .

د فبروري په ۲۶ مه يرغلگر وځواکونو د داخلي عسکرو په ملتيا د زابل ولايت د شاجوی ولسوالۍ په اشغي، مستکو، او هوتکزو کليو چاپه وهلې، ډيری ولسي خلگ يې شکنجه کړي او دوه تنه يې بنديان کړي دي .

د فبروري په ۲۸ مه يرغلگر وځواک ولايت د برک ولسوالۍ په دوشنبه سيمه کي د چاپې پر مهال څلور تنه ولسي هيوادوال بنديان کړي دي .

مأخذونه : ابي بي سي راډيو، ازادي = افغان اسلامي اژانس، پژواک، خبريال ويبپاڼه، لراوبر = نن ټکی اسيا = اوينوا =

تنه کليوال يې چي دوه تنه ملاامان، سپين بربري اوماشومان پکي شامل وو بنديان کړي دي .

د فبروري په ۱۷ مه د پکتیکا ولايت د يوسف خيلو ولسوالۍ په ميرزاخيلو کلي کي اربکيانو او پوليسو د يادشوي کلي درې تنې نجونې چي عمر ونه يې له ۱۲ - ۱۸ کلونو پوري وو دوسلې په زور خپلو پوستو ته بيوولي . خلگو د پوليسو اوار بکيانو د دغه کرغېرن عمل په غبرگون کي لاريون وکړ .

د فبروري په ۱۷ مه د پکتيا ولايت د زرمت ولسوالۍ په سهاکو سيمه کي دير غلگر وځواکونو د بې پيلوټه الوتکي په بريد کي دوه تنه ملکي وگړي شهيدان شوي دي .

د فبروري په ۲۲ مه اربکيانو د لوگر ولايت په محمد اغه ولسوالۍ کي ملا امام حافظ مولوي محمد عادل صاحب د طالبانو سره ډاړيکو درولو د پوه تور شهيد کړی دی .

د فبروري په ۲۲ مه د پروان ولايت د توپ درې په سيمه کي داخلي عسکرو د ولس تنه ولسي وگړي چي غوښتل يې په خپلو پټيو کي کار وکړي ټپيان کړي دي، د عيني شاهدانو د وينا له مخي دغه پيښه وروسته له هغه رامنځته شوه چي عسکرو خلکو ته خپلو مخکو ته دور تگ اجازه نه ورکوله، کله چي خلگو د عسکرو د قناعت په خاطر دخپلو مخکو اسنادو ته وړاندي کړل نو د دهغوی د ډېر وسره مخ شول

(ملي رهبر)

(عرفان الله عرفانی)

ای زمونړملي رهبره مونږ ترمرگه درسره یو
مجاهد ملا عمره مونږ ترمرگه درسره یو

ته امیر المؤمنین یې اطاعت دستاو واجب دی
ای وارث د پیغمبره مونږ ترمرگه درسره یو

ستاعسکر ټول فدايان دي ستاد امرتاعدا ردي
ای جانانه ای دلبره مونږ ترمرگه درسره یو

ترېمۍ دې تری تم کړې دریاووسپین امامه
ای د حق ځلانده لمره مونږ ترمرگه درسره یو

ټول ملت ستا انتظار کړي ستاد عدل نظام غواړي
ای ثالث حضرت عمره مونږ ترمرگه درسره یو

سپین بیرغ د آزادی به بیارپاند په تور و غرو کړو
له وطن نه مسافره مونږ ترمرگه درسره یو

ورکې ورکې پرگنې دې ټولې بیاسره یو ځای کړې
د خپل واک ژوندون اختره مونږ ترمرگه درسره یو

ته لارښود دور کولارو ته څاروان د قافلو یې
له جهان نه مروړه مونږ ترمرگه درسره یو

پام چې فکر خراب نگرې عرفاني خودرسره دی
د باطل زړه کې خنجره مونږ ترمرگه درسره یو

له مورچل سره پخلا شوم

(صابری)

له ازغونه مې لاس واخیست اوس له گل سره پخلا شوم
له بورا مې مینه زده کړه له سمبل سره پخلا شوم

اوس مونږ شي ماتولی موږ یو ټول سره یو شوي
آچې تا سره جنگولو هغه خپل سره پخلا شوم

د پلرونو او نیکونو د غیرت تاریخ مې ولوست
د اسلافو له هر قول هر عمل سره پخلا شوم

د غلامو بې غیرته له دوستی نه لاس په سر شوم
د جهاد له سنگرونو له اتل سره پخلا شوم

په کور ناسته راته اور شوه د جهاد ډگر ته لاړم
د بابا ټوپک مې واخیست له مورچل سره پخلا شوم

د ښارونو له بې ننگه زنده گۍ نه مې توبه شوه
د هیواد د تورو غرونو له ځنگل سره پخلا شوم

ما ځنځیر له غاړې وکښ زولنې مې په لاسو کړې
دار ته هسکه غاړه لاړم له آجل سره پخلا شوم

چې هر بیت یې د تنگو او حماسو له تورو ډک دی
صابري له داسې شعر او غزل سره پخلا شوم

دروشن خیالو خالی خیال ته

(صابری)

د مظلوم له اوبنکو جوړ به ستر سیلاب شي
رود نیل به شی فرعون ته به عذاب شي

گران ملت ته به دامن سپرلي راوړي
د شهید وینه به وځاندي گلاب شي

کلیسا کې د ناقوس غږ به گونگی شي
د توحید د اذان غږ به له محراب شي

له مغورو به مغرور سرونه غوڅ کړي
سپین طالب به ددې عصر سپین قصاب شي

غداران به د انصاف میز ته راکش کړي
ددې کړنوبه زړه زړه حساب شي

دا د حق او د باطل ترمنځ جگړه کې
د فاتح کاروان لښکرې به کامیاب شي

بیا به حی علی الجهاد اذان شروع شي
هر خوا غږ به د تکبیر د انقلاب شي

دنړۍ دروشن خیالو خالی خیال ته
یو غزل د صابری به ستر ځواب شي.

شاهزاده دڅر سنگره

(محمود شاکر)

د ازادۍ ځلانده لمره راشه راشه
دهیواد په لراو بره راشه راشه

په وطن کې فساد او ج ته رسیدلی
ای ملا محمد عمره راشه راشه

بیا سیلیو ټول جهان په سراخیستی
ای دتورو شیو سحره راشه راشه

چې هیواد په تا جوړیږي ابادیږي
د وطن خپلواک هنره راشه راشه

ستا بیلتون کې لیونی شوم مجاهده
ای دزما دزېگي سره راشه راشه

د غلیم د تښتیدو لاره کې بنده
ای تورخم او ماهیپره راشه راشه

ستا راتلو ته انتظار د وطن ژني
شاهزاده دڅر سنگره راشه راشه

په لیکلو ستا شاکر اوبنکې توي کړې
زما د مات غزل اثره راشه راشه